سُورَةُ النِّسَاءِ سورەتی النِّسَاء

بِسۡمِ بەناوی ٱللَّهِ خودا ٱلرَّحۡمَٰنِ ئەوپەڕی میهرەبان وبەبەزەیی (ناوێکی پیرۆزی خودایە) ٱلرَّحِيمِ ئەوپەڕی بەخشندە (ناوێکی پیرۆزی خودایە)

يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی ٱلنَّاسُ خەلکینە ٱتَّقُواْ بترسن وپارێزکاربن لە رَبَّكُمُ پەروەردیگارتان ٱلَّذِي ئەوەی خَلَقَكُم ئێوەی دروستکردووە مِّن لە

نَّفۡسٖ نەفس و زاتێکی وَٰحِدَةٖ تاک وَخَلَقَ و بەدیهێنا و دروستیکرد مِنۡهَا لەو زَوۡجَهَا هاوسەرەکەی وَبَثَّ و بڵاویکردەوە

مِنۡهُمَا لەوان رِجَالٗا پیاوانێکی كَثِيرٗا زۆر وَنِسَآءٗۚ ئافرەتانێک (ی زۆر) وَٱتَّقُواْ و بترسن وپارێزکاربن لە ٱللَّهَ خودا ٱلَّذِي ئەوەی

تَسَآءَلُونَ داوادەکەن و دەپاڕێنەوە بِهِۦ پێی وَٱلۡأَرۡحَامَۚ و (بپارێزن) پەیوەندی خزمایەتی إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە-

عَلَيۡكُمۡ لەسەرتان رَقِيبٗا چاودێر (-بووە) (١) وَءَاتُواْ و بێنن و ببەخشن ٱلۡيَتَٰمَىٰٓ ماڵ و سامانی أَمۡوَٰلَهُمۡۖ هەتیوان

وَلَا تَتَبَدَّلُواْ و مەگۆڕنەوە ٱلۡخَبِيثَ پیسی بِٱلطَّيِّبِۖ بە پاکی وَلَا تَأۡكُلُوٓاْ و مەخۆن أَمۡوَٰلَهُمۡ ماڵ و سامانیان إِلَىٰٓ بۆ لای

أَمۡوَٰلِكُمۡۚ ماڵ و سامانی خۆتان إِنَّهُۥ بەدڵنیایی ئەوە كَانَ - حُوبٗا تاوانێکی كَبِيرٗا گەورە (-بووە) (٢) وَإِنۡ و ئەگەر

خِفۡتُمۡ ترسان أَلَّا تُقۡسِطُواْ کە دادپەروەری و عەدالەت نەکەن فِي لەنێوان ٱلۡيَتَٰمَىٰ هەتیوان فَٱنكِحُواْ ئەوە مارەبکەن و بهێنن

مَا طَابَ ئەوەی- لَكُم پێتان (-خۆشە) مِّنَ لە ٱلنِّسَآءِ ژنان مَثۡنَىٰ دوان وَثُلَٰثَ و سیان وَرُبَٰعَۖ و چواران فَإِنۡ جا ئەگەر

خِفۡتُمۡ ترسان أَلَّا تَعۡدِلُواْ کە دادپەروەری نەکەن فَوَٰحِدَةً ئەوە تەنها یەک أَوۡ یان مَا مَلَكَتۡ ئەوەی دەست گرتەی

أَيۡمَٰنُكُمۡۚ ڕاستەتانە (کەنیزەکە) ذَٰلِكَ ئەویان أَدۡنَىٰٓ نزیکترە أَلَّا تَعُولُواْ کەوا ستەم و لادان نەکەن و موحتاج نەبن (٣)

وَءَاتُواْ و بێنن و ببەخشنە ٱلنِّسَآءَ ژنان صَدُقَٰتِهِنَّ مارەییەکانیان نِحۡلَةٗۚ وەک مافێکی واجب بەڕەزامەندیەوە فَإِن جا ئەگەر طِبۡنَ -

لَكُمۡ بۆتان عَن لە شَيۡءٖ شتێک (-خۆش بوون) مِّنۡهُ لە نَفۡسٗا نەفس و دەرون (ەوە) فَكُلُوهُ ئەوە بیخۆن هَنِيٓـٔٗا بەخۆشی

مَّرِيٓـٔٗا نۆشی بکەن (نۆشی گیانتان بێت) (٤) وَلَا تُؤۡتُواْ وبە- ٱلسُّفَهَآءَ نەفام و نەزانەکان (-مەدەن) أَمۡوَٰلَكُمُ ماڵ و سامانتان

ٱلَّتِي ئەوەی جَعَلَ - ٱللَّهُ خودا لَكُمۡ بۆتانی (-کردۆتە) قِيَٰمٗا هۆی ڕاگیربوون وَٱرۡزُقُوهُمۡ و بژێویان بدەن فِيهَا لێی

وَٱكۡسُوهُمۡ و پۆشاکیان بکەن وَقُولُواْ و - لَهُمۡ پێیان (-بڵێن) قَوۡلٗا قسە و وتارێکی مَّعۡرُوفٗا پەسند و چاک (٥)

وَٱبۡتَلُواْ و تاقی بکەنەوە ٱلۡيَتَٰمَىٰ هەتیوان حَتَّىٰٓ تاکو ، هەتا إِذَا کاتێ بَلَغُواْ دەگەنە ٱلنِّكَاحَ (تەمەنی) جووت بوون فَإِنۡ جا ئەگەر

ءَانَسۡتُم ئێوە بەدیتانکرد مِّنۡهُمۡ لێیان رُشۡدٗا ڕاستەڕێناسی و هۆشمەندی فَٱدۡفَعُوٓاْ ئەوە بدە ن إِلَيۡهِمۡ پێیان

أَمۡوَٰلَهُمۡ ماڵ و سامانەکانیان وَلَا تَأۡكُلُوهَآ و مەیخۆن إِسۡرَافٗا بە ئیسراف و زێدەڕەوی وَبِدَارًا و خێرا خێرا أَن نەکا يَكۡبَرُواْ گەورەبن

وَمَن و هەرکەسێ كَانَ - غَنِيّٗا دەوڵەمەند (-بوو) فَلۡيَسۡتَعۡفِفۡ ئەوە با خۆ بەرزوپاک ڕاگرێ (چاوی لەپارەی هەتووو نەبێ)

وَمَن و هەرکەسێ كَانَ - فَقِيرٗا فەقیر و دەستکورت (-بوو) فَلۡيَأۡكُلۡ ئەوە با - بِٱلۡمَعۡرُوفِ بەشێوەیەکی پەسند (-بخوات)

فَإِذَا جاکاتێ دَفَعۡتُمۡ بەخشیتان إِلَيۡهِمۡ پێیان أَمۡوَٰلَهُمۡ ماڵ و سامانەکانیان فَأَشۡهِدُواْ ئەوە شایەت بکەن عَلَيۡهِمۡ لەسەریان

وَكَفَىٰ و بەسسە بِٱللَّهِ کە خودا حَسِيبٗا لێپێچەرەوە (-بێت) (٦) لِّلرِّجَالِ بۆ پیاوان (هەیە) نَصِيبٞ بەشێک مِّمَّا لەوەی تَرَكَ -

ٱلۡوَٰلِدَانِ باوان وَٱلۡأَقۡرَبُونَ و خزمە نزیکەکان (-بەجێیان هێشتوە لە میرات) وَلِلنِّسَآءِ و بۆ ئافرەتان (هەیە) نَصِيبٞ بەشێک مِّمَّا لەوەی

تَرَكَ - ٱلۡوَٰلِدَانِ باوان وَٱلۡأَقۡرَبُونَ و خزمە نزیکەکان (-بەجێیانهێشتوە لە میرات) مِمَّا لەوەی قَلَّ کەم بوبێت مِنۡهُ لێی أَوۡ یان

كَثُرَ زیاد بووبێت نَصِيبٗا بەشێک ی مَّفۡرُوضٗا فەرزکراوی و پێویست (٧) وَإِذَا وئەگەر حَضَرَ ئامادەبوو

ٱلۡقِسۡمَةَ لە دابەشکردنەکە أُوْلُواْ خاوەن ٱلۡقُرۡبَىٰ نزیکی و خزمایەتی (خزمەکان) وَٱلۡيَتَٰمَىٰ و هەتیو وَٱلۡمَسَٰكِينُ و دەستکورتەکان

فَٱرۡزُقُوهُم ئەوە پێیان بدەن مِّنۡهُ لێی وَقُولُواْ و بڵێن لَهُمۡ پێیان قَوۡلٗا قسەو وتارێکی مَّعۡرُوفٗا پەسند و چاک (٨)

وَلۡيَخۡشَ و با بترسن ٱلَّذِينَ ئەوانەی لَوۡ ئەگەر تَرَكُواْ بەجێیانهێشت مِنۡ لە خَلۡفِهِمۡ دووایان ذُرِّيَّةٗ نەوەی

ضِعَٰفًا لاواز و بێدەسەڵات خَافُواْ ترسان عَلَيۡهِمۡ لەسەریان فَلۡيَتَّقُواْ جا با بترسن و پارێزکاربن لە ٱللَّهَ خودا وَلۡيَقُولُواْ و با -

قَوۡلٗا قسە و وتارێکی سَدِيدًا ڕاست و دروست (-بڵێن) (٩) إِنَّ بەدڵنیایی ٱلَّذِينَ ئەوانەی يَأۡكُلُونَ - أَمۡوَٰلَ ماڵ و سامان

ٱلْيَتَٰمَىٰ هەتیوان (-دەخۆن) ظُلْمًا (بە) زوڵم و ستەم إِنَّمَا لەڕاستیدا تەنها يَأْكُلُونَ - فِي لەناو بُطُونِهِمْ سکیاندا

نَارًا ئاگرێک (-دەخۆن) وَسَيَصْلَوْنَ و دەخرێنە ناو سَعِيرًا ئاگرێکی زۆر بەجۆش (دۆزەخ) (١٠) يُوصِيكُمُ وەسیەتتان دەکات

ٱللَّهُ خودا فِيٓ دەربارەی أَوْلَٰدِكُمْ منداڵەکانتان لِلذَّكَرِ بۆ نێرینە (هەیە) مِثْلُ وەک حَظِّ بەشی ٱلْأُنثَيَيْنِ دوو مێیینەکان

فَإِن جا ئەگەر كُنَّ - نِسَآءً ئافرەتانێ فَوْقَ زیاتر لە ٱثْنَتَيْنِ دووان (-بوون) فَلَهُنَّ ئەوە بۆ (مێیینەک) ان هەیە ثُلُثَا دوولەسێی

مَا تَرَكَ ئەوەی بەجێماوە (لە سامان) وَإِن و ئەگەر (مێیەکە) كَانَتْ - وَٰحِدَةً تەنها یەکێک (-بوو) فَلَهَا ئەوە بۆی هەیە

ٱلنِّصْفُ نیوەی وَلِأَبَوَيْهِ و بۆ دایک و باوانی لِكُلِّ لۆ هەر وَٰحِدٍ یەکێک مِّنْهُمَا لەوان (هەیە) ٱلسُّدُسُ یەک لە شەش مِمَّا لەوەی

تَرَكَ بەجێیان هێشتوە إِن ئەگەر كَانَ هەبوو بێت لَهُۥ بۆی وَلَدٌ کوڕێک فَإِن جا ئەگەر لَّمْ نە يَكُن بوو لَّهُۥ بۆ ئەو

وَلَدٌ (هیچ) کوڕێک وَوَرِثَهُۥٓ و - أَبَوَاهُ باوانی (-میراتگری بوون) فَلِأُمِّهِ ئەوە بۆ دایکی هەیە ٱلثُّلُثُ یەک لە سێ فَإِن جا ئەگەر

كَانَ هەبوو لَهُۥٓ بۆی إِخْوَةٌ برا فَلِأُمِّهِ ئەوە بۆ دایکی (هەیە) ٱلسُّدُسُ یەک لە شەش مِنۢ لە بَعْدِ پاش وَصِيَّةٍ وەسیەتێک

يُوصِي وەسیەتکرا بێت بِهَآ پێی أَوْ یان دَيْنٍ قەردێک ءَابَآؤُكُمْ باب و باپیرانتان وَأَبْنَآؤُكُمْ و منداڵەکانتان لَا تَدْرُونَ ئێوە نازانن

أَيُّهُمْ کامەیان أَقْرَبُ نزیکتر ە لَكُمْ بۆتان نَفْعًا لە سود و قازانج فَرِيضَةً (ئەوە) فەرز و پێویستکراوە مِّنَ لە لایەن ٱللَّهِ خوداوە

إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە- عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگادار ی حَكِيمًا تەواو کاربەجێ (-بووە) (١١)

وَلَكُمْ بۆ ئێوە (هەیە) نِصْفُ نیوەی ئەوەی مَا تَرَكَ بەجێی هێشتوە أَزْوَٰجُ هاوسەرانتان إِن ئەگەر لَّمْ نە يَكُن بوو

لَّهُنَّ بۆئەوان وَلَدٌ (هیچ) کوڕێک فَإِن جا ئەگەر كَانَ - لَهُنَّ ئەوان (هاوسەرانتان) وَلَدٌ کوڕێکیان (-هەبوو) فَلَكُمُ ئەوە بۆئێوەیە

ٱلرُّبُعُ یەک لە چوار مِمَّا لەوەی تَرَكْنَ ئەوان بەجێیان هێشتووە مِنۢ لە بَعْدِ دوای وَصِيَّةٍ (جێبەجێکردنی) وەسیەتێک

يُوصِينَ ئەوان وەسیەتیانکردبێ بِهَآ پێی أَوْ یان دَيْنٍ قەردێک (بدرێتەوە) وَلَهُنَّ و بۆ ئەوان (هاوسەرانتان) هەیە ٱلرُّبُعُ چوار یەکێک

مِمَّا لەوەی تَرَكْتُمْ ئێوە بەجێتان هێشتوە إِن ئەگەر لَّمْ نە يَكُن بوو لَّكُمْ بۆتان وَلَدٌ (هیچ) کوڕێک فَإِن جا ئەگەر كَانَ -

لَكُمۡ بۆتان (-هەبوو) وَلَدٞ كوڕێك فَلَهُنَّ ئەوە بۆ ئەوان (هاوسەرانتان) هەیە ٱلثُّمُنُ یەک لە هەشت مِمَّا لەوەی

تَرَكۡتُم ئێوە بەجێتان هێشتووە مِّنۢ لە بَعۡدِ دوای وَصِيَّةٖ وەسیەتێک تُوصُونَ ئێوە وەسیەت بکەن بِهَآ پێی أَوۡ یان

دَيۡنٖ قەرزێک (بدرێتەوە) وَإِن و ئەگەر كَانَ - رَجُلٞ پیاوێک يُورَثُ میراتی وەردەگیرا كَلَٰلَةً بێ باوان و منداڵ (-بوو) أَوِ یان

ٱمۡرَأَةٞ ئافرەتێک (-بوو) وَلَهُۥٓ و هەیبوو أَخٌ برایەک أَوۡ یان أُخۡتٞ خوشکێک فَلِكُلِّ ئەوە لۆ هەر وَٰحِدٖ یەکێک

مِّنۡهُمَا لەوان (هەیە) ٱلسُّدُسُ شەش یەک فَإِن جا ئەگەر كَانُوٓاْ ئەوان - أَكۡثَرَ زۆرتر (-بوون) مِن لە ذَٰلِكَ ئەوە (ندە)

فَهُمۡ ئەوە ئەوان شُرَكَآءُ هاوبەش شەریکن فِي لە ٱلثُّلُثِۚ سێ یەک مِنۢ لە بَعۡدِ دوای وَصِيَّةٖ وەسیەتێک يُوصَىٰ وەسیەت بکرێ

بِهَآ پێی أَوۡ یان دَيۡنٍ قەرزێک (بدرێتەوە) غَيۡرَ نە - مُضَآرّٖۚ (بێتە) زەرڕ و زیانێک وَصِيَّةٗ وەسیەتێکە مِّنَ لە ٱللَّهِۗ خوداوە

وَٱللَّهُ و خودا عَلِيمٌ تەواو زانا و ئاگاداری حَلِيمٞ ئەوپەڕی ئارام و لەسەرخۆیە (١٢) تِلۡكَ ئەوە حُدُودُ سنورەکانی ٱللَّهِۚ خودا یە

وَمَن و هەرکەسێ يُطِعِ بکات گوێڕایەڵی ٱللَّهَ خودا وَرَسُولَهُۥ و پێغەمبەرەکەی يُدۡخِلۡهُ ئەوە دەیخاتە ناو جَنَّٰتٖ باخ و بەهەشتانێ

تَجۡرِي دەڕوات مِن لە تَحۡتِهَا ژێریدا ٱلۡأَنۡهَٰرُ ڕووبارەکان خَٰلِدِينَ هەتاهەتایێ ماوەن فِيهَاۚ تیایدایە وَذَٰلِكَ و ئەوە ٱلۡفَوۡزُ بردنەوەی

ٱلۡعَظِيمُ ئەوپەڕی شکۆداری گەورە یە (١٣) وَمَن و هەرکەسێ يَعۡصِ سەرپێچی بکات لە ٱللَّهَ خودا وَرَسُولَهُۥ و پێغەمبەرەکەی

وَيَتَعَدَّ و ببەزێنێ حُدُودَهُۥ سنورەکەی يُدۡخِلۡهُ دەیخاتە ناو نَارًا ئاگرێک خَٰلِدٗا هەتاهەتا ماوە فِيهَا تیایدا وَلَهُۥ و بۆی هەیە

عَذَابٞ عەزاب وئەشکەنجەیێکی مُّهِينٞ ڕیسواکەر (١٤) وَٱلَّٰتِي و ئەوانەی يَأۡتِينَ دێن و دەکەن

ٱلۡفَٰحِشَةَ گوناهی گەورە و دزێو و قێزەوەن مِن لە نِّسَآئِكُمۡ ژنانتان فَٱسۡتَشۡهِدُواْ ئەوە بە شایەت بگرن عَلَيۡهِنَّ لەسەریان أَرۡبَعَةٗ چوار

مِّنكُمۡۖ لە ئێوە فَإِن جا ئەگەر شَهِدُواْ شایەتیاندا فَأَمۡسِكُوهُنَّ ئەوە ڕاگیریان بکەن فِي لە ٱلۡبُيُوتِ ماڵەکان حَتَّىٰ تاکو يَتَوَفَّىٰهُنَّ -

ٱلۡمَوۡتُ مردن (-تەواویان دەکات) أَوۡ یان يَجۡعَلَ - ٱللَّهُ خودا لَهُنَّ بۆیان (-دەکاتەوە) سَبِيلٗا ڕێگا یەک (١٥)

وَٱلَّذَانِ و ئەو دوانەی يَأۡتِيَٰنِهَا دێن ئەوکارەدەکەن مِنكُمۡ لەنگۆ فَـَٔاذُوهُمَاۖ ئەوە ئەشکەنجە و ئازاریان بدەن فَإِن جا ئەگەر

تَابَا پەشیمان بوون و تۆبەیانکرد وَأَصْلَحَا و چاک بوون فَأَعْرِضُوا ئەوە- عَنْهُمَآ لێیان (-گەڕێن) إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا

كَانَ هەمیشە تَوَّابًا قبوڵکەری تۆبەی رَّحِيمًا زۆربەبەزەییە (١٦) إِنَّمَا لەڕاستیدا - ٱلتَّوْبَةُ پەشیمانی و تۆبە عَلَى لەسەر

ٱللَّهِ خودا (-هەر) لِلَّذِينَ بۆئەوانەیە يَعْمَلُونَ کە - ٱلسُّوٓءَ خراپە (-دەکەن) بِجَهَٰلَةٍ بە نەفامیێک ثُمَّ پاشان

يَتُوبُونَ دەگەڕێنەوە و پەشیمان دەبنەوە و تۆبەدەکەن مِن لە (ماوەیەکی) قَرِيبٍ نزیک فَأُوْلَٰٓئِكَ ئەوە ئەوان يَتُوبُ -

ٱللَّهُ خودا (-تۆبە وەردەگرێ) عَلَيْهِمْ لێیان وَكَانَ و هەمیشە ٱللَّهُ خودا عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگادار ی حَكِيمًا تەواو کاربەجێ (یە)

(١٧) وَلَيْسَتِ و- ٱلتَّوْبَةُ پەشیمانی و گەڕانەوە و تۆبە (-نییە) لِلَّذِينَ بۆئەوانەی يَعْمَلُونَ - ٱلسَّيِّـَٔاتِ خراپەکان (-دەکەن)

حَتَّىٰٓ هەتا إِذَا کاتێ حَضَرَ ئامادەبوو وگەیشتە سەرسەری أَحَدَهُمُ یەکێکیان ٱلْمَوْتُ مردن قَالَ (دەڵێ) إِنِّي بەڕاستی من

تُبْتُ پەشیمانم و تۆبەم کردوە ٱلْـَٰٔنَ ئێستا کە وَلَا ٱلَّذِينَ ونە ئەوکەسانەی يَمُوتُونَ دەمرن وَهُمْ لەحاڵێ ئەوان كُفَّارٌ کافرن

أُوْلَٰٓئِكَ ئەوانە أَعْتَدْنَا ئامادەمانکردوە لَهُمْ بۆیان عَذَابًا عەزاب و ئەشکەنجەیەکی أَلِيمًا زۆر بە ئازار (١٨) يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی

ٱلَّذِينَ ئەوانەی ءَامَنُوا بڕواتان هێناوە لَا يَحِلُّ حەڵاڵ و ڕەوانابێ لَكُمْ بۆتان أَن کە تَرِثُوا میراتگری بکەن لە ٱلنِّسَآءَ ژنان

كَرْهًا بەناچاری و پێناخۆشی وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ و تەنگاویان مەکەن لِتَذْهَبُوا تا لێیان ببەن بِبَعْضِ هەندێک مَآ لەوەی

ءَاتَيْتُمُوهُنَّ ئێوە پێتان داون إِلَّآ مەگەر ئەوەی أَن کە يَأْتِينَ بێن بکەن بِفَٰحِشَةٍ کارێکی دزێو و قێزەوەن ی مُّبَيِّنَةٍ دیار و ئاشکرا

وَعَاشِرُوهُنَّ و تێکەڵی بکەن لەگەڵیان بِٱلْمَعْرُوفِ بە چاکی و پەسندی فَإِن جا ئەگەر كَرِهْتُمُوهُنَّ حەزتان نەکرد لە ئافرەتەکان

فَعَسَىٰٓ ئەوە نەکا أَن کە تَكْرَهُوا حەز نەکەن لە شَيْـًٔا شتێ وَيَجْعَلَ و - ٱللَّهُ خودا (-دابنێ) فِيهِ تیایدا خَيْرًا چاکە و خێر (ێک)

كَثِيرًا زۆر (١٩) وَإِنْ و ئەگەر أَرَدتُّمُ ویستتان ٱسْتِبْدَالَ بگۆڕنەوە زَوْجٍ هاوسەرێک مَّكَانَ لەجێگای زَوْجٍ هاوسەرێک

وَءَاتَيْتُمْ و داتان بە إِحْدَىٰهُنَّ یەکێکیان قِنطَارًا بارە زێرێک فَلَا تَأْخُذُوا ئەوە مەبەن مِنْهُ لێی شَيْـًٔا (هیچ) شتێ

أَتَأْخُذُونَهُۥ ئایا دەیبەن بُهْتَٰنًا بە بوختان و ناهەق وَإِثْمًا و تاوانێک ی مُّبِينًا دیار و ئاشکرا (٢٠) وَكَيْفَ و چۆن

تَأۡخُذُونَهُۥ دەیبەن وَقَدۡ و ئەوەتا أَفۡضَىٰ - بَعۡضُكُمۡ هەندێکتان (-لاتان لێککردەوە و تەنها بوون) إِلَىٰ بۆ بَعۡضٖ هەندێ

وَأَخَذۡنَ و وەریانگرت مِنكُم لەنگۆ مِّيثَٰقًا پەیمان و بەڵێنێکی غَلِيظٗا زۆر (توند) (٢١) وَلَا تَنكِحُواْ و مارە مەکەن و مەهێنن

مَا نَكَحَ ئەوەی مارەی کردوە و هێناویەتی ءَابَآؤُكُم باب و باپیرانتان مِّنَ لە ٱلنِّسَآءِ ژنان إِلَّا مەگەر مَا قَدۡ ئەوەی تازە

سَلَفَ بەسەرچووە إِنَّهُۥ بەدڵنیایی ئەوە كَانَ - فَٰحِشَةٗ گوناهێکی دزێو و قێزەوەن وَمَقۡتٗا و رق لێبووی (خودا) وَسَآءَ و خراپترین

سَبِيلًا رێگا (-بووە) (٢٢) حُرِّمَتۡ قەدەغەکراوە و حرامکراوە عَلَيۡكُمۡ لەسەرتان أُمَّهَٰتُكُمۡ دایکانتان وَبَنَاتُكُمۡ و کچانتان

وَأَخَوَٰتُكُمۡ و خوشکانتان وَعَمَّٰتُكُمۡ و مامانتان وَخَٰلَٰتُكُمۡ و پلکانتان وَبَنَاتُ و کچانی ٱلۡأَخِ برا وَبَنَاتُ و کچانی ٱلۡأُخۡتِ خوشک

وَأُمَّهَٰتُكُمُ و دایکانێک ٱلَّٰتِيٓ ئەوانەی أَرۡضَعۡنَكُمۡ شیریان پێداون وَأَخَوَٰتُكُم و خوشکانتان مِّنَ لە ٱلرَّضَٰعَةِ شیرخواردن

وَأُمَّهَٰتُ و دایکانی نِسَآئِكُمۡ ژنەکانتان وَرَبَٰٓئِبُكُمُ و منالانی ٱلَّٰتِي ئەوانەی فِي لە حُجُورِكُم ژێرسایەی ئێوەن مِّن لە نِّسَآئِكُمُ ژنانتان

ٱلَّٰتِي ئەوانەی دَخَلۡتُم چوینەژوور بِهِنَّ لێیان (سەرجێیتانکردوە لەگەڵیان) فَإِن جا ئەگەر لَّمۡ تَكُونُواْ ئێوە- دَخَلۡتُم نەچوبنەژوور

بِهِنَّ لێیان (سەرجێیتان نەکردبێ) فَلَا جُنَاحَ ئەوە گوناح نیە عَلَيۡكُمۡ لەسەرتان وَحَلَٰٓئِلُ و حەڵاڵ و ژنانی أَبۡنَآئِكُمُ کورەکانتان

ٱلَّذِينَ ئەوانەی مِنۡ لە أَصۡلَٰبِكُمۡ پشتی ئێوەن وَأَن و (حەرامە) کە تَجۡمَعُواْ کۆبکەنەوە بَيۡنَ نێوان ٱلۡأُخۡتَيۡنِ دوو خوشکان

إِلَّا مەگەر مَا قَدۡ ئەوەی تازە سَلَفَ بەسەرچووە إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە غَفُورٗا ئەوپەڕی لێبوردەی

رَّحِيمٗا ئەوپەڕی بەبەزەییە (٢٣) وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ و ئافرەتی پارێزراوی (داوێن پاک) مِنَ لە ٱلنِّسَآءِ ژنان إِلَّا مەگەر

مَا مَلَكَتۡ ئەوەی دەست گرتەی أَيۡمَٰنُكُمۡ ڕاستەتان (کەنیزەک بێت) كِتَٰبَ نوسراو و حوکمی ٱللَّهِ خودا یە

عَلَيۡكُمۡ بەسەرتان ، لەسەرتان وَأُحِلَّ و حەڵاڵ کراوە لَكُم بۆتان مَّا ئەوەی وَرَآءَ لەدوای ذَٰلِكُمۡ ئەوانەیە أَن کە تَبۡتَغُواْ بخوازن

بِأَمۡوَٰلِكُم بەماڵ و سامانتان مُّحۡصِنِينَ داوێنپارێز بن غَيۡرَ نەک مُسَٰفِحِينَ داوێنپیس فَمَا جا ئەوەی ٱسۡتَمۡتَعۡتُم ڕاتانبوارد بِهِۦ پێی

مِنۡهُنَّ لەوان فَـَٔاتُوهُنَّ ئەوە پێیان بدەن أُجُورَهُنَّ هەق و مارەیی خۆیان فَرِيضَةٗ وەک واجبێکی فەرزکراو وَلَا جُنَاحَ و گوناهێک نیە

عَلَيۡكُمۡ لەسەرتان فِيمَا لەوەی تَرَٰضَيۡتُم لەنێوخۆتان ڕازیبوون بِهِۦ پێی مِنۢ لە بَعۡدِ دوای ٱلۡفَرِيضَةِ مارەییە واجبەکە إِنَّ بەڕاستی

ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگاداری حَكِيمًا تەواو کاربەجێ (یە) (٢٤) وَمَن و هەرکەسێ لَّمۡ -

يَسۡتَطِعۡ (-نە) توانێ مِنكُمۡ لەنگۆ طَوۡلًا لەڕووی هەبوونی (هەبوونی نەبێ) أَن کە يَنكِحَ مارەبکات و بهێنێ

ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ئافرەتی پارێزراو (داوێن پاک) ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ و ئافرەتە بڕوادارەکان فَمِن ئەوە با لە مَّا ئەوە (بابهێنێ) لە مَلَكَتۡ دەست گرتەی

أَيۡمَٰنُكُم ڕاستەتان مِّن لە فَتَيَٰتِكُمُ کچانی کەنیزەکی ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۚ بڕوادار وَٱللَّهُ و خودا أَعۡلَمُ زاناتر و ئاگادارترە بِإِيمَٰنِكُمۚ بە ئیمان و بڕواتان

بَعۡضُكُم هەندێکتان مِّنۢ لە بَعۡضٖۚ هەندێکن فَٱنكِحُوهُنَّ جا مارەیان بکەن و بیانگوازنەوە بِإِذۡنِ بەئیزن و ڕێپێدانی

أَهۡلِهِنَّ کەس و کاری خۆیان وَءَاتُوهُنَّ و پێیان بدەن أُجُورَهُنَّ هەق و مارەی خۆیان بِٱلۡمَعۡرُوفِ بە چاکی

مُحۡصَنَٰتٍ بەپارێزراوی و داوێن خاوێنی غَيۡرَ نەک مُسَٰفِحَٰتٖ داوێن پیسانە وَلَا مُتَّخِذَٰتِ و نە هەڵگرتەی

أَخۡدَانٖۚ دۆستداریکردنی نهێنی و ناشەرعی فَإِذَآ جا کاتێ أُحۡصِنَّ شوبانکرد و پارێزراو بوون فَإِنۡ ئەوساکە ئەگەر أَتَيۡنَ کردیان

بِفَٰحِشَةٖ گوناحی دزێو و قێزەوەن ی زینا فَعَلَيۡهِنَّ ئەوە لەسەر (کەنیزەکەکان) یان واجبە نِصۡفُ نیوەی ئەوەی مَا عَلَى لەسەر

ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ئافرەتی ئازادی پارێزراو مِنَ لە ٱلۡعَذَابِۚ عەزاب و ئەشکەنجە ذَٰلِكَ ئەوە لِمَنۡ بۆ ئەو کەسەیەی خَشِيَ ترسابێ لە

ٱلۡعَنَتَ شکستی بارگرانی مِنكُمۡۚ لەنگۆ وَأَن و ئەگەر تَصۡبِرُواْ سەبر و ئارام بگرن خَيۡرٞ چاکترە لَّكُمۡۗ بۆ ئێوە وَٱللَّهُ و خودا

غَفُورٞ ئەوپەڕی لێبوردەی رَّحِيمٞ ئەوپەڕی میهرەبان وبەبەزەییە (٢٥) يُرِيدُ - ٱللَّهُ خودا دەیەوێ لِيُبَيِّنَ کە ڕۆن بکاتەوە

لَكُمۡ بۆتان وَيَهۡدِيَكُمۡ و ڕێنموونیتان بکات بۆ سُنَنَ ڕێ و شوێنی ٱلَّذِينَ ئەوانەی مِن لە قَبۡلِكُمۡ پێش ئێوە (بوون)

وَيَتُوبَ و تۆبە وەرگرێ عَلَيۡكُمۡۗ لێتان وَٱللَّهُ و خودا عَلِيمٌ تەواو زانا و ئاگادار ی حَكِيمٞ تەواو کاربەجێ (یە) (٢٦) وَٱللَّهُ و خودا

يُرِيدُ دەیەوێت أَن کە يَتُوبَ تۆبە وەرگرێ عَلَيۡكُمۡ لێتان وَيُرِيدُ و - ٱلَّذِينَ ئەوانەی يَتَّبِعُونَ دەکەونە دوای

ٱلشَّهَوَٰتِ حەز و ئارەزوبازی (-دەیانەوێ) أَن کە تَمِيلُواْ لابدەن و خواربینەوە مَيۡلًا لادان و خواربوونەوەیەکی عَظِيمٗا گەورە (٢٧)

يُرِيدُ - ٱللَّهُ خودا (-دەیەوێت) أَن کە يُخَفِّفَ سوک و ئاسان بکات عَنكُمۡ لێتان وَخُلِقَ و - ٱلۡإِنسَٰنُ مرۆڤ

ضَعِيفٗا بە لاوازی (-دروستکراوە) (٢٨) يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی ٱلَّذِينَ ئەوانەی ءَامَنُواْ بڕواتان هێناوە لَا تَأۡكُلُوٓاْ -

أَمۡوَٰلَكُم ماڵ و سامانتان (-مەخۆن) بَيۡنَكُم لە نێوانتان بِٱلۡبَٰطِلِ بە پڕو پووچی و بەناحەق إِلَّآ ئیللا أَن بەوەی کە تَكُونَ -

تِجَٰرَةً بازرگانی (-بێت) عَن بە تَرَاضٖ ڕەزامەندی هەردوولا مِّنكُمۡ لە ئێوە وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ و مەکوژن أَنفُسَكُمۡ خۆتان إِنَّ بەدڵنیایی

ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە بِكُمۡ پێتان رَحِيمٗا زۆر میهرەبان وبەبەزەییە (٢٩) وَمَن و هەرکەسێ يَفۡعَلۡ - ذَٰلِكَ ئەوە (-بکات)

عُدۡوَٰنٗا بەدژایەتی وَظُلۡمٗا و زوڵم و ستەمگەری فَسَوۡفَ ئەوە بەدڵنیایی لەداهاتوو نُصۡلِيهِ ئەیخەینە ناو و دەیسوتێنین لە

نَارٗا ئاگرێک (چۆن ئاگرێک) وَكَانَ و هەمیشە ذَٰلِكَ ئەوە عَلَى لەسەر ٱللَّهِ خودا يَسِيرًا سوک و ئاسانە (بووە) (٣٠) إِن ئەگەر

تَجۡتَنِبُواْ دورکەونەوە و خۆبپارێزن لە كَبَآئِرَ تاوانە گەورەکان مَا تُنۡهَوۡنَ ئەوەی قەدەغەدەکرێ عَنۡهُ لێتان نُكَفِّرۡ دەبورین و دادەپۆشین

عَنكُمۡ لێتان سَيِّـَٔاتِكُمۡ تاوان و خراپەکانتان وَنُدۡخِلۡكُم و دەتانکەینەژوورەوە مُّدۡخَلٗا چوونەژوورەوەیەکی

كَرِيمٗا زۆر بەرێز (لەبەهەشت) (٣١) وَلَا تَتَمَنَّوۡاْ و تەمەننا و ئارەزووی زۆری- مَا فَضَّلَ ئەوە (-مەکەن) کە زێدە بەخشینی کردوە

ٱللَّهُ خودا بِهِۦ پێی بَعۡضَكُمۡ بۆ هەندێکتان عَلَىٰ لەسەر بَعۡضٖ هەندێک لِّلرِّجَالِ بۆ پیاوان (هەیە) نَصِيبٞ بەشێک مِّمَّا لەوەی

ٱكۡتَسَبُواْ دەستیان کەوتووە وَلِلنِّسَآءِ و بۆ ئافرەتانیش نَصِيبٞ بەشێک مِّمَّا لەوەی ٱكۡتَسَبۡنَ ئەوان دەستیان کەوتووە

وَسۡـَٔلُواْ و داوا بکەن لە ٱللَّهَ خودا مِن لە فَضۡلِهِۦٓ زێدە بەخششی ئەو إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە بِكُلِّ بە هەموو

شَيۡءٍ شتێ عَلِيمٗا تەواو زانا و ئاگادارە (٣٢) وَلِكُلّٖ و بۆ هەریەکێ جَعَلۡنَا واماندناوە مَوَٰلِيَ میراتگرانێک مِمَّا لەوەی

تَرَكَ بەجێیان هێشتووە ٱلۡوَٰلِدَانِ باوان وَٱلۡأَقۡرَبُونَ و خزمە نزیکەکان وَٱلَّذِينَ و ئەوانەیش کە

عَقَدَتۡ گرێتان داوە و بەستووتانە لەگەڵیان أَيۡمَٰنُكُمۡ پەیمانتان فَـَٔاتُوهُمۡ جا پێیان بدەن نَصِيبَهُمۡ بەشی خۆیان إِنَّ بەدڵنیایی

ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە عَلَىٰ لەسەر كُلِّ هەموو شَيۡءٖ شتێک شَهِيدًا شایەت و ئاگەدارە (٣٣) ٱلرِّجَالُ پیاوان

قَوَّٰمُونَ پارێزکار و سایەن عَلَى بەسەر ٱلنِّسَآءِ ژنان بِمَا بەوەی فَضَّلَ - ٱللَّهُ خودا (-فەزڵی-) بَعۡضَهُمۡ هەندێکیانی (-داوە)

عَلَىٰ بەسەر بَعۡضٖ هەندێک وَبِمَآ و بەوەی أَنفَقُواْ خەرجیانکردوە مِنۡ لە أَمۡوَٰلِهِمۡ ماڵ و سامانیان

فَٱلصَّٰلِحَٰتُ جا ئافرەتە چاک و باشەکان قَٰنِتَٰتٌ گوێڕایەڵن حَٰفِظَٰتٞ پارێزکارن لِّلۡغَيۡبِ لۆ/لە نهێنیەکان و شاراوەکان بِمَا بەوەی

حَفِظَ - ٱللَّهُ خودا (-پاراستوویەتی) وَٱلَّٰتِي و ئەوانەی تَخَافُونَ دەترسن لە نُشُوزَهُنَّ سەرکەشی و یاخی بوونیان

فَعِظُوهُنَّ ئەوە ئامۆژگاریان بکەن وَٱهۡجُرُوهُنَّ و بەجێیان بهێڵن فِي لە ٱلۡمَضَاجِعِ جێگای نوستن وَٱضۡرِبُوهُنَّ و لێیان بدەن

فَإِنۡ جا ئەگەر أَطَعۡنَكُمۡ گوێڕایەڵیانکردن فَلَا تَبۡغُواْ ئەوە مەخوازن عَلَيۡهِنَّ بەسەریان سَبِيلًا ڕێگایەکی تر (ئەمەدە بەسە) إِنَّ بەدڵنیایی

ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە - عَلِيّٗا بەرز و باڵای كَبِيرٗا گەورە (-بووە) (٣٤) وَإِنۡ و ئەگەر خِفۡتُمۡ ترسان لە شِقَاقَ ترازان لە

بَيۡنِهِمَا نێوانِهِمَا فَٱبۡعَثُواْ ئەوە بنێرن حَكَمٗا ناوبژیوێک مِّنۡ لە أَهۡلِهِۦ کەس و کاری (پیاوەکە) وَحَكَمٗا و ناوبژێوێک مِّنۡ لە

أَهۡلِهَآ کەس و کاری (ژنەکە) إِن ئەگەر يُرِيدَآ هەردوکیان بیانەوێت إِصۡلَٰحٗا ڕێکخستن و نێوان چاککردن يُوَفِّقِ ئەوە-

ٱللَّهُ خودا (-دەسازێنێ) بَيۡنَهُمَآ نێوانیانە إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە- عَلِيمًا تەواو زانای

خَبِيرٗا تەواو ئاگاداری ورد و درشتە (-بووە) (٣٥) وَٱعۡبُدُواْ و بپەرستن ٱللَّهَ خودا وَلَا تُشۡرِكُواْ و هاوەڵ دامەنێن و شەریک دامەنێن

بِهِۦ بۆی شَيۡـٔٗا (هیچ) شتێ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ و بۆ باوان إِحۡسَٰنٗا چاکەکار بن وَبِذِي و (چاک بن) بۆ ئەوانەی خاوەنی ٱلۡقُرۡبَىٰ خزمایەتی ن

وَٱلۡيَتَٰمَىٰ و هەتیوان وَٱلۡمَسَٰكِينِ و دەستکورتەکان وَٱلۡجَارِ و هاوسێی ذِي خاوەن ٱلۡقُرۡبَىٰ نزیکی و خزمایەتی وَٱلۡجَارِ و هاوسێی

ٱلۡجُنُبِ تەنیشت وَٱلصَّاحِبِ و هاوڕێ بِٱلۡجَنۢبِ تەنیشت وَٱبۡنِ و کوڕی ٱلسَّبِيلِ ڕێگا (ئەوەکەسەی موسافیرە و لێی براوە)

وَمَا و ئەوەی مَلَكَتۡ دەست گرتەی أَيۡمَٰنُكُمۡ ڕاستەتان (کەنیزەک) إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا لَا يُحِبُّ خۆشی ناوێت مَن ئەوەی

كَانَ بوو مُخۡتَالٗا بەپۆزی فَخُورًا شانازیکارە (٣٦) ٱلَّذِينَ ئەوکەسانەی يَبۡخَلُونَ قرچۆکی دەکەن وَيَأۡمُرُونَ و فەرمان دەکەن بە

ٱلنَّاسَ خەڵک بِٱلۡبُخۡلِ بە قرچۆکی وَيَكۡتُمُونَ و دەشارنەوە مَآ ئەوەی ءَاتَىٰهُمُ - ٱللَّهُ خودا (-پێیداون) مِن لە

فَضۡلِهِۦ فەزڵ و زێدە بەخششی خۆی وَأَعۡتَدۡنَا و ئێمە ئامادەمانکردوە لِلۡكَٰفِرِينَ بۆ بێبڕوا و کافرەکان عَذَابٗا عەزاب و ئەشکەنجەیەکی

مُّهِينٗا ڕیسواکەر (٣٧) وَٱلَّذِينَ ئەوانەی يُنفِقُونَ دەبەخشنەوە أَمۡوَٰلَهُمۡ ماڵ و سامانیان رِئَآءَ لۆبەرچاوی ٱلنَّاسِ خەلکی

وَلَا يُؤۡمِنُونَ و بروا ناهێنن بِٱللَّهِ بەخودا وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ و نە بەرۆژی ٱلۡأٓخِرِ دووایی وَمَن و هەرکەسێ يَكُنِ - ٱلشَّيۡطَٰنُ شەیطان

لَهُۥ بۆی قَرِينٗا هاوەڵ و هاودەم (-بێت) فَسَآءَ ئەوە گەلێک خراپە (ئەو) قَرِينٗا هاوەڵ و هاودەمە (٣٨) وَمَاذَا و چی

عَلَيۡهِمۡ لەسەریانە لَوۡ ئەگەر ءَامَنُواْ بروا بێنن بِٱللَّهِ بەخودا وَٱلۡيَوۡمِ و ڕۆژی ٱلۡأٓخِرِ دووایی وَأَنفَقُواْ و ببەخشن مِمَّا لەوەی

رَزَقَهُمُ - ٱللَّهُ خودا (-پێیدان) وَكَانَ و هەمیشە ٱللَّهُ خودا بِهِمۡ پێیان عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگادار ە (٣٩) إِنَّ بەدڵنیایی

ٱللَّهَ خودا لَا يَظۡلِمُ ستەم ناکات مِثۡقَالَ تۆسقاڵی ذَرَّةٖ گەردێک وَإِن و ئەگەر تَكُ - حَسَنَةٗ چاکەیێ (-بێ)

يُضَٰعِفۡهَا چەندبارەی دەکات وَيُؤۡتِ و دەبەخشێ مِن لە لَّدُنۡهُ لایەن خۆیەوە أَجۡرًا پاداشت و دەستحەقێکی عَظِيمٗا گەورە

(٤٠) فَكَيۡفَ جا چۆنە إِذَا ئەگەر جِئۡنَا هێنامان مِن لە كُلِّ هەموو أُمَّةِۭ ئومەت وگەلێک بِشَهِيدٖ شەهید و شایەتێک

وَجِئۡنَا و - بِكَ تۆش (-مان) هێنا عَلَىٰ لەسەر هَٰٓؤُلَآءِ ئەوان شَهِيدٗا شایەت (بیت) (٤١) يَوۡمَئِذٖ ئەورۆژە يَوَدُّ حەزدەکا

ٱلَّذِينَ ئەوانەی كَفَرُواْ کوفریانکرد و بێ بڕوابوون وَعَصَوُاْ و سەرپێچیانکرد لە ٱلرَّسُولَ پێغەمبەر لَوۡ کەوا تُسَوَّىٰ یەکسانبکرێ

بِهِمُ بەوانەوە ٱلۡأَرۡضُ زەوی وَلَا يَكۡتُمُونَ و ناشارنەوە لە ٱللَّهَ خودا حَدِيثٗا (هیچ) گوتارێ (٤٢) يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی

ٱلَّذِينَ ئەوانەی ءَامَنُواْ بڕواتان هێناوە لَا تَقۡرَبُواْ نزیک مەکەونەوە لە ٱلصَّلَوٰةَ نوێژ وَأَنتُمۡ لەکاتێ ئێوە سُكَٰرَىٰ سەرخۆش ن

حَتَّىٰ تاکو تَعۡلَمُواْ دەزانن مَا تَقُولُونَ ئەوەی دەیڵێن وَلَا جُنُبًا و نە لەشگران و لەش پیس بن إِلَّا مەگەر عَابِرِي تێبەڕی

سَبِيلٍ ڕێ (بن) حَتَّىٰ تاکو تَغۡتَسِلُواْ خۆتان دەشۆن و غوسل دەردەکەن وَإِن و ئەگەر كُنتُم ئێوە- مَّرۡضَىٰٓ نەخۆش (-بوون)

أَوۡ یان عَلَىٰ لەسەر سَفَرٍ سەفەر أَوۡ یان جَآءَ - أَحَدٞ یەکێک مِّنكُم لە ئێوە (-هات) مِّنَ بۆ ٱلۡغَآئِطِ نزمی زەوی (بۆ تارەتکردن)

أَوۡ یان لَٰمَسۡتُمُ خۆتان نوساند بە ٱلنِّسَآءَ ژنان فَلَمۡ تَجِدُواْ جا دەستتان نەکەوت مَآءٗ ئاوێک فَتَيَمَّمُواْ ئەوە تەیەمموم بکەن

صَعِيدًا به خاكێكی طَيِّبًا چاک و پاک فَٱمۡسَحُوا۟ جا بسڕنەوە بِوُجُوهِكُمۡ به دەموچاوتان وَأَيۡدِيكُمۡ و دەستەكانتان إِنَّ بەدڵنیایی

ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە- عَفُوًّا لێبوردەی غَفُورًا لێخۆشبووە (٤٣) أَلَمۡ تَرَ ئایە لێڕانەمای إِلَى بۆ ٱلَّذِينَ ئەوانەی

أُوتُوا۟ پێیاندراوە نَصِيبًا بەشێک مِّنَ لە ٱلۡكِتَٰبِ كیتابی من يَشۡتَرُونَ دەكڕن ٱلضَّلَٰلَةَ گومڕایی وَيُرِيدُونَ و دەیانەوێت أَن كە

تَضِلُّوا۟ گومڕا بن و ون بكەن ٱلسَّبِيلَ ڕاستەڕێگا (٤٤) وَٱللَّهُ و خودا أَعۡلَمُ زاناتر و ئاگادارترە بِأَعۡدَآئِكُمۡ بە دوژمنەكانتان

وَكَفَىٰ و بەسسە بِٱللَّهِ كە خودا وَلِيًّا دۆست و پشتیوان (بێت) وَكَفَىٰ و بەسسە بِٱللَّهِ كە خودا نَصِيرًا سەرخەر و پشتیوان (بێت)

(٤٥) مِّنَ و لە ٱلَّذِينَ ئەوانەی هَادُوا۟ جوولەكە بوون يُحَرِّفُونَ - ٱلۡكَلِمَ وتە و گوفتار (-دەستكاری دەكەن و دەگۆڕن) عَن لە

مَّوَاضِعِهِۦ جێگای خۆی وَيَقُولُونَ و ئەوان دەڵێن سَمِعۡنَا بیستمان وَعَصَيۡنَا و سەرپێچیمانكرد وَٱسۡمَعۡ و ببیسە غَيۡرَ (هەی) نە

مُسۡمَعٍ بیستی وَرَٰعِنَا و چاودێریمان بكە (بەزمانی جولەكە واتای خراپەكار) لَيًّۢا خواركرنەوە بە بِأَلۡسِنَتِهِمۡ بە زمانەكانیان

وَطَعۡنًا و تانە و تەشەر دانە فِي لە ٱلدِّينِ دین وَلَوۡ وئەگەر أَنَّهُمۡ بەڕاستی ئەوان قَالُوا۟ گوتبایان سَمِعۡنَا بیستمان

وَأَطَعۡنَا و گوێڕایەلیمان كرد وَٱسۡمَعۡ وگوێبگرە وَٱنظُرۡنَا و سەیرمان بكە و چاوەڕوانمان بكە لَكَانَ ئەوە بەدڵنیایی ئەوكات-

خَيۡرًا چاكتر و خێرتر (-دەبوو) لَّهُمۡ بۆیان وَأَقۡوَمَ و ڕاست و دروستتر وَلَٰكِن بەڵام لَّعَنَهُمُ نەفرەتی لێكردن ٱللَّهُ خودا

بِكُفۡرِهِمۡ بەهۆی كوفریان فَلَا يُؤۡمِنُونَ جا بڕوا ناهێنن إِلَّا مەگەر قَلِيلًا كەمێک (٤٦) يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی ٱلَّذِينَ ئەوانەی

أُوتُوا۟ پێیاندراوە ٱلۡكِتَٰبَ نامە و نوسراو (ە ئاسمانییەكان) ءَامِنُوا۟ بڕوا بهێنن بِمَا بەوەی نَزَّلۡنَا دامانبەزاند مُصَدِّقًا ڕاستدانەرە

لِّمَا بۆئەوەی مَعَكُم لای ئێوە یە مِّن لە قَبۡلِ پێش ئەوەی أَن كە نَّطۡمِسَ تەخت بكەین وُجُوهًا دەم و چاوانێک

فَنَرُدَّهَا جا وەریانگێڕین عَلَىٰٓ بەسەر أَدۡبَارِهَآ دواوەیان أَوۡ یان نَلۡعَنَهُمۡ نەفرەتیان لێبكەین كَمَا هەرچۆن لَعَنَّآ نەفرەتمان كرد لە

أَصۡحَٰبَ هاوەڵ و ڕەفیقانی ٱلسَّبۡتِ ڕۆژی شەممە وَكَانَ و هەمیشە أَمۡرُ فەرمانی ٱللَّهِ خودا مَفۡعُولًا هاتۆتەجێ (٤٧)

إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا لَا يَغۡفِرُ خۆش نابێ أَن كە يُشۡرَكَ هاوەڵ و شەریک دابنرێ بِهِۦ بۆی وَيَغۡفِرُ و ئەبەخشی و دەبوورێ

مَا دُونَ ئەوەی کەمتر و لەخوارترە ذَٰلِكَ لەوەی لِمَن بۆ ئەوەی يَشَآءُ ئەو بیەوێت وَمَن و هەرکەسێ يُشۡرِكۡ شیرک و هاوەڵ دابنێ

بِٱللَّهِ بۆخودا فَقَدِ ئەوە بەدڵنیایی ٱفۡتَرَىٰٓ بەدرۆهەڵیبەستوە إِثۡمًا تاوانێکی عَظِيمًا زۆر گەورە و مەزن (٤٨)

أَلَمۡ تَرَ ئایە لێڕانەمای إِلَى بۆ ، بۆلای ٱلَّذِينَ ئەوانەی يُزَكُّونَ یُزَکُّون أَنفُسَهُم خۆیان بَلِ بەلکو ٱللَّهُ خودا يُزَكِّي پاک دەکاتەوە

مَن ئەوەی يَشَآءُ ئەو بیەوێت وَلَا يُظۡلَمُونَ و ستەمیان لێناکرێ فَتِيلًا فَتِیلًا (٤٩) ٱنظُرۡ سەیرکە كَيۡفَ چۆن

يَفۡتَرُونَ هەڵدەبەستن عَلَى لەسەر ٱللَّهِ خودا ٱلۡكَذِبَ درۆ وَكَفَىٰ و بەسسە بِهِۦٓ پێی إِثۡمًا تاوانێک مُّبِينًا دیار وئاشکرا (٥٠)

أَلَمۡ تَرَ ئایە لێڕانەمای إِلَى بۆ ، بۆلای ٱلَّذِينَ ئەوانەی أُوتُواْ پێیاندراوە نَصِيبًا بەشێک مِّنَ لە ٱلۡكِتَٰبِ کیتابی يُؤۡمِنُونَ بروا دێنن

بِٱلۡجِبۡتِ بە پەرستراوانێک وەک فالچی و جادوگەر و هاوشێوەیان

وَٱلطَّٰغُوتِ و طاغوت (ئەوەی سنوری بەندایەتی بەزاندوە و دەپەرسترێ و ڕازییە) وَيَقُولُونَ و دەڵێن لِلَّذِينَ بەئەوانەی

كَفَرُواْ کوفریانکردوە و بێ بڕوابوون هَٰٓؤُلَآءِ ئەوانێهێ أَهۡدَىٰ ڕێناستر و هیدایەتدارتر ن مِنَ لە ٱلَّذِينَ ئەو (کەس) انەی

ءَامَنُواْ بڕوایان هێنا وە سَبِيلًا لە ڕێگاکەیان (٥١) أُوْلَٰٓئِكَ ئەوان ٱلَّذِينَ ئەوانەن

لَعَنَهُمُ لەعنەتی لێکردوون و بێبەشی کردوون لەڕەحمەتی خۆی ٱللَّهُ خودا وَمَن و هەرکەسێ يَلۡعَنِ لەعنەتی لێبکات ٱللَّهُ خودا

فَلَن ئەوەهەرگیز - تَجِدَ (-نا) دۆزیتەوە لَهُۥ بۆخۆی نَصِيرًا سەرخەر و پشتیوانێک (٥٢) أَمۡ یان لَهُمۡ بۆیان هەیە

نَصِيبٌ بەشێک مِّنَ لە ٱلۡمُلۡكِ دەسەڵات و خاوەنداری فَإِذًا کەوابێ لَّا - يُؤۡتُونَ (-نا) بەخشنە ٱلنَّاسَ خەلک

نَقِيرًا داوێکی کەلێنی ناوکی قەسپ (٥٣) أَمۡ یان يَحۡسُدُونَ حەسودی دەبەن بە ٱلنَّاسَ خەلک عَلَىٰ لەسەر مَآ ئەوەی

ءَاتَىٰهُمُ پێیداون ٱللَّهُ خودا مِن لە فَضۡلِهِۦ زێدە بەخششی خۆی فَقَدۡ ئەوە بەدڵنیایی ءَاتَيۡنَآ دامان بە ءَالَ بنەماڵە و شوێنکەوتەی

إِبۡرَٰهِيمَ (پێغەمبەر) ئیبراهیم ٱلۡكِتَٰبَ نامە و نوسراو (ە ئاسمانییەکان) وَٱلۡحِكۡمَةَ و حیکمەت و لێزانی و کاربەجێیی وَءَاتَيۡنَٰهُم و پێمان دان

مُّلۡكًا مولک و دەسەڵاتێکی عَظِيمًا گەورە (٥٤) فَمِنۡهُم جا لەوان هەیە مَّنۡ کەسانێ ءَامَنَ بڕوای هێناوە بِهِۦ پێی

وَمِنۡهُم و لەوان هەیە مَّنۡ کەسانێک صَدَّ ڕێگر بوو عَنۡهُ لێی وَكَفَىٰ و بەسسە بِجَهَنَّمَ کە دۆزەخ سَعِيرًا ئاگرێکی ئەوپەڕی جۆشدراو

(٥٥) إِنَّ بەدڵنیایی ٱلَّذِينَ ئەوانەی كَفَرُواْ کوفریانکرد و بێ بڕوابوون بِـَٔايَٰتِنَا بە ئایەت و نیشانە گەورەکان و میعجیزاتەکانی ئێمە

سَوۡفَ لەداهاتوو نُصۡلِيهِمۡ دەیانسوتێنین بە خستنە ناو نَارًا ئاگرێک (چۆن ئاگرێک) كُلَّمَا هەر جارەی نَضِجَتۡ بیرژێ

جُلُودُهُم پێستیان بَدَّلۡنَٰهُمۡ بۆیان دەگۆڕینەوە جُلُودًا پێستانێکی غَيۡرَهَا تری جیا لەوەی خۆیان لِيَذُوقُواْ تا بچێژن

ٱلۡعَذَابَ عەزاب و ئەشکەنجە إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە- عَزِيزًا باڵا و بەهێزی حَكِيمًا تەواو کاربەجێ (-بووە)

(٥٦) وَ ٱلَّذِينَ ئەو (کەس) انەی ءَامَنُواْ بڕوایان هێناوە وَعَمِلُواْ و کردوویانە ٱلصَّٰلِحَٰتِ کارو کردەوە چاکەکان

سَنُدۡخِلُهُمۡ لە داهاتوێکی نزیک دەیانخەینە ناو جَنَّٰتٖ باخ و بەهەشتانێک تَجۡرِي دڕوات مِن لە تَحۡتِهَا ژێریاندا ٱلۡأَنۡهَٰرُ ڕووبارەکان

خَٰلِدِينَ هەتاهەتایێ ماوەن فِيهَآ تیایدا أَبَدًا بەنەبڕاوەیی لَّهُمۡ بۆیان هەیە فِيهَآ تیایدا أَزۡوَٰجٞ هاوسەرانێکی مُّطَهَّرَةٞ پاککراوە

وَنُدۡخِلُهُمۡ و دەیانخەینە ناو ظِلّٗا سێبەرێکی ظَلِيلًا تەواو سێبەر (٥٧) إِنَّ دڵنیابن ٱللَّهَ خودا يَأۡمُرُكُمۡ فەرمانتان پێدەکات

أَن کە تُؤَدُّواْ - ٱلۡأَمَٰنَٰتِ ئەمانەت و سپاردەکان (بگەینن) إِلَىٰٓ بۆ أَهۡلِهَا خەڵک و خاوەنەکانیان وَإِذَا وئەگەر

حَكَمۡتُم دادوەریتان کرد بَيۡنَ لەنێوان ٱلنَّاسِ خەڵک أَن کە وا تَحۡكُمُواْ حوکم و دادوەری بکەن بِٱلۡعَدۡلِ بە عەدل و دادپەروەری

إِنَّ (دڵنیابن) ٱللَّهَ خودا نِعِمَّا چاکترین شتە يَعِظُكُم ئامۆژگاریتان دەکات بِهِۦٓ پێی إِنَّ دڵنیابن ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە-

سَمِيعَۢا تەواوتەواو بیسەرە بە هەمووشتێ بَصِيرًا تەواو بینەر بە هەموو شتێ (٥٨) يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی ٱلَّذِينَ ئەوانەی

ءَامَنُوٓاْ بڕواتان هێناوە أَطِيعُواْ گوێڕایەڵی بکەن لە ٱللَّهَ خودا وَأَطِيعُواْ و گوێڕایەڵی بکەن لە ٱلرَّسُولَ پێغەمبەر وَأُوْلِي و خاوەن

ٱلۡأَمۡرِ فەرمایشت و کارەکان (فەرمانڕەواکان) مِنكُمۡ لەنگۆ فَإِن جا ئەگەر تَنَٰزَعۡتُمۡ ئێوە کەوتنە کێشە فِي دەربارەی شَيۡءٖ شتێک

فَرُدُّوهُ ئەوە بیگێڕنەوە إِلَى بۆ ٱللَّهِ خودا وَٱلرَّسُولِ و پێغەمبەر إِن ئەگەر كُنتُمۡ ئێوە- تُؤۡمِنُونَ بڕواتان هێنا (-بێت) بِٱللَّهِ بەخودا

وَٱلۡيَوۡمِ و ڕۆژی ٱلۡأٓخِرِ دوایی ذَٰلِكَ ئەویان خَيۡرٞ باشترە ە وَأَحۡسَنُ و چاکترین ی تَأۡوِيلًا لێکدانەوە یە (٥٩)

أَلَمۡ تَرَ ئایە لێرانەماوی إِلَى بۆ لای ٱلَّذِينَ ئەوانەی يَزۡعُمُونَ بەقسەی خۆیان دەڵێن أَنَّهُمۡ بێگومان ئەوان ءَامَنُوا بڕوایان هێناوە

بِمَا بەوەی أُنزِلَ دابەزێنراوە إِلَيۡكَ بۆتۆ وَمَآ و ئەوەی أُنزِلَ دابەزێنراوە مِن لە قَبۡلِكَ پێش تۆ يُرِيدُونَ دەیانەوێ و نیازیان هەیە

أَن کە يَتَحَاكَمُوٓا دادگایی و مەحکەمەی خۆیان ببەن إِلَى بۆ ، بۆلای

ٱلطَّٰغُوتِ طاغوت (ئەوەی سنوری بەندایەتی بەزاندوە و دەپەرستریٰ و ڕازییە) وَقَدۡ و بەدڵنیایی أُمِرُوٓا فەرمانیان پێکراوە أَن کە

يَكۡفُرُوا باوەڕیان نەبێ و کوفربکەن بِهِۦ پێی وَيُرِيدُ و - ٱلشَّيۡطَٰنُ شەیطان (-دەیەوێت) أَن کە يُضِلَّهُمۡ لاڕێ و گومڕایان بکات

ضَلَٰلَۢا گومڕایی و لاڕێیەکی بَعِيدًا زۆر و دوور (٦٠) وَإِذَا وئەگەر قِيلَ گوترا لَهُمۡ پێیان تَعَالَوۡا وەرن إِلَى بۆلای مَآ ئەوەی

أَنزَلَ - ٱللَّهُ خودا (-دایبەزاندوە) وَإِلَى و بۆلای ٱلرَّسُولِ پێغەمبەر (بۆ چارەسەری کێشەکانتان) رَأَيۡتَ دەبینیت

ٱلۡمُنَٰفِقِينَ مونافیق و دوو ڕووەکان يَصُدُّونَ پشت تێ دەکەن و ڕێگری دەکەن عَنكَ لێت صُدُودًا ڕێگریەک (ی زۆر) (٦١)

فَكَيۡفَ جا چۆن دەبێ إِذَآ ئەگەر أَصَٰبَتۡهُم توشیان بێت مُّصِيبَةُۢ بەڵاو موصیبەتێت بِمَا بەهۆی ئەوەی قَدَّمَتۡ پێشیخست و کردی

أَيۡدِيهِمۡ دەستەکانیان ثُمَّ ئینجا جَآءُوكَ هاتن بۆ لات يَحۡلِفُونَ سوێند دەخۆن بِٱللَّهِ بەخودا إِنۡ - أَرَدۡنَآ (-نە) مانویست

إِلَّآ شتێ جگەلە إِحۡسَٰنًا چاکەکاری وَتَوۡفِيقًا و هەوڵی ڕێککەوتن کاری (٦٢) أُوْلَٰٓئِكَ ئەوان ٱلَّذِينَ ئەوانەن يَعۡلَمُ -

ٱللَّهُ خودا (-دەزانێ) مَا فِي چی هەیە لە قُلُوبِهِمۡ دڵەکانیان فَأَعۡرِضۡ جا پشت بکە عَنۡهُمۡ لێیان وَعِظۡهُمۡ و ئامۆژگاریان بکە

وَقُل و - لَّهُمۡ پێیان (-بڵێ) فِيٓ بۆناو أَنفُسِهِمۡ ناخی نەفسی ئەوان قَوۡلَۢا قسە و وتەیەک بَلِيغًا بگاتەئەوپەڕی (کاریگەری) (٦٣)

وَمَآ و نە أَرۡسَلۡنَا مان نارد مِن (هیچ) رَّسُولٍ پەیامبەرێک إِلَّا ئیللا لِيُطَاعَ لۆئەوەی گوێڕایەڵی بکرێ بِإِذۡنِ بەئیزن و ڕێپێدانی

ٱللَّهِ خودا وَلَوۡ وئەگەر أَنَّهُمۡ ئەوان إِذ کاتێ کە ظَّلَمُوٓا زوڵم و ستەمیانکرد لە أَنفُسَهُمۡ خۆیان جَآءُوكَ هاتبان بۆ لات

فَٱسۡتَغۡفَرُوا ئەوسا داوای لێخۆشبوونیان کردبا لە ٱللَّهَ خودا وَٱسۡتَغۡفَرَ و - لَهُمُ لۆئەوان

ٱلرَّسُولُ پێغەمبەر (-داوای لێخۆشبوونی کردبا) لَوَجَدُوا ئەوە بەدڵنیایی دەیانبینی کەوا ٱللَّهَ خودا تَوَّابًا تەواو قبوڵکەری تۆبەی

رَّحِيمًا ئەوپەڕی بەبەزەیی و ڕەحمەتە (٦٤) فَلَاوَرَبِّكَ نا سوێند بە پەروەردگاری تۆ لَايُؤْمِنُونَ ئەوان بڕوا ناهێنن حَتَّىٰ هەتاکو

يُحَكِّمُوكَ تۆ دەکەنە حەکەم و دادوەر فِيمَا لەوەی شَجَرَ قەوماوە بَيْنَهُمْ لە نێوانیان ثُمَّ پاشان لَايَجِدُوا نادۆزنەوە فِيٓ لە

أَنفُسِهِمْ نەفس و زاتی خۆیان حَرَجًا تەنگیەک مِّمَّا لەوەی قَضَيْتَ تۆ بڕیارت لێداوە و بڕاندووتەوە

وَيُسَلِّمُوا و تەسلیم بن و ملەکەچ بن تَسْلِيمًا ملکەچی و تەسلیم بوونێک (ی تەواوی تەواو) (٦٥) وَلَوْ وئەگەر أَنَّا ئێمە

كَتَبْنَا نوسیبامان عَلَيْهِمْ لەسەریان أَنِ کەوا ٱقْتُلُوٓا - أَنفُسَكُمْ خۆتان (-بکوژن) أَوِ یان ٱخْرُجُوا دەربچن مِن لە

دِيَٰرِكُم ماڵ و زێدی خۆتان مَّا - فَعَلُوهُ (-نە) یاندەکرد إِلَّا ئیللا قَلِيلٌ کەمێک مِّنْهُمْ لەوان وَلَوْ وئەگەر أَنَّهُمْ ئەوان

فَعَلُوا ئەوشتەبکەن مَا يُوعَظُونَ ئەوەی ئامۆژگاری دەکرێن بِهِۦ پێی لَكَانَ ئەوە بەڵنیایی - خَيْرًا چاکە و خێر (-دەبوو) لَّهُمْ بۆیان

وَأَشَدَّ و - تَثْبِيتًا (-توندترین) جێگیرکردنە (٦٦) وَإِذًا و کەوابێت لَّأٓتَيْنَٰهُم بێگومان پێمان دەدان مِّن لە

لَّدُنَّآ لایەنی تایبەتی خۆمانەوە أَجْرًا پاداشت و دەستحەقێکی عَظِيمًا زۆر گەورە و مەزن (٦٧)

وَلَهَدَيْنَٰهُمْ و بەڕاستی ڕێنمونیمان دەکردن بۆ صِرَٰطًا شارێگایێکی مُّسْتَقِيمًا ڕاست و ڕەوان (٦٨) وَمَن و هەرکەسێ

يُطِعِ بکات گوێڕایەڵی ٱللَّهَ خودا وَٱلرَّسُولَ و پێغەمبەر فَأُوْلَٰٓئِكَ ئەوە ئەوان مَعَ لەگەڵ ٱلَّذِينَ ئەوانەن کە أَنْعَمَ -

ٱللَّهُ خودا (-ناز و نیعمەتی باراندوە) عَلَيْهِم بەسەریاندا مِّنَ لە ٱلنَّبِيِّۧنَ پێغەمبەران وَٱلصِّدِّيقِينَ و ڕاستگۆیان

وَٱلشُّهَدَآءِ و شەهیدەکان وَٱلصَّٰلِحِينَ و چاکەکارانن وَحَسُنَ و - أُوْلَٰٓئِكَ ئەوان (-چاکترین) رَفِيقًا ڕەفیق و برادەرن (٦٩)

ذَٰلِكَ ئەویان ٱلْفَضْلُ زێدەبەخششی مِنَ لە ٱللَّهِ خودا وَكَفَىٰ و بەسسە بِٱللَّهِ بەخودا عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگادار (٧٠)

يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی ٱلَّذِينَ ئەوانەی ءَامَنُوا بڕواتان هێناوە خُذُوا وەرگرن حِذْرَكُمْ حەزەری خۆتان و وریا بن فَٱنفِرُوا جا ڕاپەڕن

ثُبَاتٍ کۆمەڵکۆمەڵ أَوِ یان ٱنفِرُوا ڕاپەڕن جَمِيعًا بەشێوەیەکی گشتی (٧١) وَإِنَّ و بەدڵنیایی مِنكُمْ لەنگۆ هەیە لَمَن کەسانێ

لَّيُبَطِّئَنَّ تەمەڵی و خاوەخاوە دەکەن فَإِنْ جا ئەگەر أَصَٰبَتْكُم توشتان هات مُّصِيبَةٌ بەڵاو موسیبەتێک قَالَ دەڵێن قَدْ بەڕاپەستی

أَنۡعَمَ - ٱللَّهُ خودا (-نیعمەتی کرد) عَلَيَّ بەسەرمن إِذۡ کە لَمۡ أَكُن من - مَّعَهُمۡ لەگەڵ ئەوان شَهِيدٗا ئامادە (-نەبووم) (٧٢)

وَلَئِنۡ وئەگەرپێتوو أَصَٰبَكُمۡ توشتان بێت و بەرتانکەوت فَضۡلٞ زێدەچاکەیێک مِّنَ لە ٱللَّهِ خودا لَيَقُولَنَّ ئەوە بەڵنیایی ئەوان دەڵێن

كَأَن هەروەک لَّمۡ - تَكُنۢ (-نە) بووبێت بَيۡنَكُمۡ لە نێوانتان وَبَيۡنَهُۥ و نێوان ئەو مَوَدَّةٞ دۆستایەتیەک يَٰلَيۡتَنِي ئای خۆزگە

كُنتُ - مَعَهُمۡ لەگەڵ ئەوان (-بوبام) فَأَفُوزَ جا بمبردبایەوە فَوۡزًا بردنەوەیەکی عَظِيمٗا گەورە (٧٣) فَلۡيُقَٰتِلۡ دەبا بجەنگێ

فِي لە سَبِيلِ ڕێگای ٱللَّهِ خودا ٱلَّذِينَ ئەوانەی يَشۡرُونَ دەفرۆشن ٱلۡحَيَوٰةَ ژیانی ٱلدُّنۡيَا دونیا بِٱلۡأٓخِرَةِ بەژیانی دوایی

وَمَن و هەرکەسێ يُقَٰتِلۡ بجەنگێ فِي لە سَبِيلِ ڕێگای ٱللَّهِ خودا فَيُقۡتَلۡ جا بکوژرێ أَوۡ یان يَغۡلِبۡ سەربکەوێ

فَسَوۡفَ ئەوە لە داهاتوو نُؤۡتِيهِ پێی دەدەین أَجۡرًا پاداشت و دەستحەقێکی عَظِيمٗا زۆر گەورە و مەزن (٧٤)

وَمَا لَكُمۡ و چیتانە؟ لَا تُقَٰتِلُونَ ناجەنگن فِي لە سَبِيلِ ڕێگای ٱللَّهِ خودا وَٱلۡمُسۡتَضۡعَفِينَ و بێهێزکراوەکان مِنَ لە

ٱلرِّجَالِ پیاوەکان وَٱلنِّسَآءِ و ژنان وَٱلۡوِلۡدَٰنِ و کوڕان ٱلَّذِينَ ئەوانەی يَقُولُونَ دەڵێن رَبَّنَآ پەروەردیگارە أَخۡرِجۡنَا دەرمانکە مِنۡ لە

هَٰذِهِ ئەو ٱلۡقَرۡيَةِ گوند و دێیەی ٱلظَّالِمِ ئەوەی ستەمکارە أَهۡلُهَا خەلکەکەی وَٱجۡعَل و دابنێ لَّنَا بۆ ئێمە مِن لە

لَّدُنكَ لایەنی تایبەتی خۆتەوە وَلِيّٗا دۆست و پشتیوانانێک وَٱجۡعَل ودانێ لَّنَا بۆمان مِن لە لَّدُنكَ لایەنی تایبەتی خۆتەوە

نَصِيرًا سەرخەرێک (٧٥) ٱلَّذِينَ ئەو (کەس) انەی ءَامَنُوا بروایان هێنا يُقَٰتِلُونَ دەجەنگن فِي لە سَبِيلِ ڕێگای ٱللَّهِ خودا

وَ ٱلَّذِينَ ئەوانەی كَفَرُوا کوفریانکرد و بێ بڕوابوون يُقَٰتِلُونَ دەجەنگن فِي لە سَبِيلِ ڕێگای

ٱلطَّٰغُوتِ طاغوت (ئەوەی سنوری بەندایەتی بەزاندوە و دەپەرستڕێ و ڕازییە) فَقَٰتِلُوٓا جا بجەنگن لەگەڵ أَوۡلِيَآءَ دۆست و پشتیوانانی

ٱلشَّيۡطَٰنِ شەیطان إِنَّ بەدڵنیایی كَيۡدَ پیلانی ٱلشَّيۡطَٰنِ شەیطان كَانَ هەمیشە- ضَعِيفًا لاواز (-بووە) (٧٦)

أَلَمۡ تَرَ ئایە لێڕانەمای إِلَى بۆلای ٱلَّذِينَ ئەوانەی قِيلَ گوترا لَهُمۡ پێیان كُفُّوٓا بگرنەوە أَيۡدِيَكُمۡ دەستەکانتان

وَأَقِيمُوا و ڕێک و دامەزراو بکەن ٱلصَّلَوٰةَ نوێژان وَءَاتُوا و بێنن و ببەخشن ٱلزَّكَوٰةَ زەکات (پاککاری و برەودان) فَلَمَّا جا کاتێ

كُتِبَ نوسراو عَلَيۡهِمُ لەسەریان ٱلۡقِتَالُ جەنگ و كوشتار إِذَا ئائەوكات فَرِيقٞ كۆمەڵێ مِّنۡهُمۡ لەوان يَخۡشَوۡنَ دەترسن لە

ٱلنَّاسَ خەلک كَخَشۡيَةِ وەک ترسی ٱللَّهِ خودا أَوۡ یان أَشَدَّ - خَشۡيَةٗ ترسێكی (-توندتر و بەهێزتر) وَقَالُواْ و (دەڵێن)

رَبَّنَا ئەی پەروەردیگارمان لِمَ بۆچی كَتَبۡتَ نوسیت عَلَيۡنَا لەسەرمان ٱلۡقِتَالَ جەنگ و كوشتار لَوۡلَآ بۆچی-

أَخَّرۡتَنَآ دوات (-نە) خستین إِلَىٰٓ تا أَجَلٖ كاتێكی دیاریكراوی دیكەی قَرِيبٖ نزیک قُلۡ بڵێ مَتَٰعُ رابواردنی ٱلدُّنۡيَا دونیا

قَلِيلٞ كەمێک ە وَٱلۡأٓخِرَةُ و (ژیانی) دووایی خَيۡرٞ چاكتر ە لِّمَنِ بۆ ئەوەی ٱتَّقَىٰ پارێزكاری كردوە

وَلَا تُظۡلَمُونَ و وئێوە ستەمتان لێناكرێ و لێتان كەم ناكرێتەوە بە قەد فَتِيلًا داوی كەلێنی دنكە خورما (٧٧) أَيۡنَمَا لە كوێ

تَكُونُواْ ببن يُدۡرِككُّمُ بەسەرتان ڕادەگا ٱلۡمَوۡتُ مردن وَلَوۡ هەرچەند كُنتُمۡ ئێوە- فِي لەناو بُرُوجٖ كۆشک و تەلاری

مُّشَيَّدَةٖ توند بونیادكراو (-ببن) وَإِن و ئەگەر تُصِبۡهُمۡ توشیان بێت و بەریانكەوێت حَسَنَةٞ چاكەیەک يَقُولُواْ دەڵێن هَٰذِهِۦ ئەوە

مِنۡ لە عِندِ لای ٱللَّهِ خودا یە وَإِن و ئەگەر تُصِبۡهُمۡ توشیان بێت و بەریانكەوێت سَيِّئَةٞ خراپەیەک يَقُولُواْ دەڵێن هَٰذِهِۦ ئەوە

مِنۡ لە عِندِكَ لەلایەنی تۆوەیە قُلۡ بڵێ كُلّٞ هەموو مِّنۡ لە عِندِ لای ٱللَّهِ خودا یە فَمَالِ ئەوەچیە هَٰٓؤُلَآءِ ئەو

ٱلۡقَوۡمِ نەتەوە وگەلە لَا يَكَادُونَ خەریكیش نین يَفۡقَهُونَ تێبگەن حَدِيثٗا لەگوتارێک (٧٨) مَّآ ئەوەی أَصَابَكَ توشت بوو

مِنۡ لە حَسَنَةٖ چاكەیەک فَمِنَ ئەوە لە ٱللَّهِ خوداوە یە وَمَآ و ئەوەی أَصَابَكَ توشت بوو مِن لە سَيِّئَةٖ خراپەیەک فَمِن ئەوە لە

نَّفۡسِكَ خودی خۆتەوەیە وَأَرۡسَلۡنَٰكَ و تۆمان نارد لِلنَّاسِ بۆ خەلک رَسُولٗا پەیامبەرێک (بیت) وَكَفَىٰ و بەسسە بِٱللَّهِ خودا

شَهِيدٗا شایەت (بیت) (٧٩) مَّن ئەوەی يُطِعِ بكات گوێڕایەڵی ٱلرَّسُولَ پێغەمبەر فَقَدۡ ئەوە بەدڵنیایی

أَطَاعَ گوێڕایەڵی كردوە بۆ ٱللَّهَ الله وَمَن و هەركەسێ تَوَلَّىٰ پشت هەڵكات فَمَآ ئەوە - أَرۡسَلۡنَٰكَ (-نە) مان ناردووە تۆ

عَلَيۡهِمۡ لەسەریان حَفِيظٗا چاودێر وپارێزەر (بیت) (٨٠) وَيَقُولُونَ و دەڵێن طَاعَةٞ (ئامادەین بۆ) گوێڕایەڵی فَإِذَا جاكاتێ

بَرَزُواْ دەرچون و دەركەوتن مِنۡ لە عِندِكَ لای تۆ بَيَّتَ - طَآئِفَةٞ كۆمەڵێ مِّنۡهُمۡ لەوان (-بەشەو پیلانێ دەشارنەوە) غَيۡرَ جگەلە

ٱلَّذِي ئەوەی تَقُول تۆ دەڵێی وَٱللَّهُ و خودا يَكۡتُبُ دەنوسیٚ مَا يُبَيِّتُونَ ئەوەی ئەوان پیلانی بۆدادەنێن فَأَعۡرِضۡ جا پشت بکە

عَنۡهُمۡ لێیان وَتَوَكَّلۡ و پشت ببەستە و تەوەککول بکە عَلَى لەسەر ٱللَّهِ خودا وَكَفَىٰ و بەسسە بِٱللَّهِ کەخودا

وَكِيلًا مشورخۆری پارێزەر (بێت) (٨١) أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ئایا رانامینێن و وردنابنەوە لە ٱلۡقُرۡءَانَ قورئان و کەلامی خودا وَلَوۡ وئەگەر

كَانَ - مِنۡ لە عِندِ لای غَيۡرِ غەیری ٱللَّهِ خودا (-بێت) لَوَجَدُواْ ئەوە دەیاندۆزیەوە فِيهِ تیایدا ٱخۡتِلَٰفٗا جیاوازیەکی كَثِيرٗا زۆر

(٨٢) وَإِذَا وئەگەر جَآءَهُمۡ بۆیان هات أَمۡرٞ فەرمان و بابەتێک مِّنَ لە ٱلۡأَمۡنِ (بابەتی) هێمن و ئاسایش أَوِ یان

ٱلۡخَوۡفِ ترس أَذَاعُواْ بڵاویانکردەوە بِهِۦۖ ئەو (بابەتانە) وَلَوۡ وئەگەر رَدُّوهُ بیانگێڕابوایەوە إِلَى بۆ ٱلرَّسُولِ پێغەمبەر وَإِلَىٰٓ و بۆ

أُوْلِي خاوەن ٱلۡأَمۡرِ فەرمانڕەواییەکان مِنۡهُمۡ لەوان لَعَلِمَهُ ئەوە بەدڵنیایی ٱلَّذِينَ ئەوانەی يَسۡتَنۢبِطُونَهُۥ لێی تێیدەگەن

مِنۡهُمۡۗ لەو (-دەزانن) وَلَوۡلَا فَضۡلُ و ئەگەر نەبوا فەزڵ و چاکەی ٱللَّهِ خودا عَلَيۡكُمۡ لەسەرتان وَرَحۡمَتُهُۥ و بەزەیی وی

لَٱتَّبَعۡتُمُ ئەوە بەدڵنیایی دەکەوتنە دوای ٱلشَّيۡطَٰنَ شەیطان إِلَّا مەگەر قَلِيلٗا کەمێک (٨٣) فَقَٰتِلۡ جا بجەنگێ فِي لە

سَبِيلِ ڕێگای ٱللَّهِ خودا لَا تُكَلَّفُ تەکلیف ناکرێ و داواناکرێ إِلَّا کەسێ جگەلە نَفۡسَكَۚ خودی خۆت وَحَرِّضِ وهان بدە

ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ بڕوادارەکان عَسَى ڕەنگە ٱللَّهُ خودا أَن کە يَكُفَّ ڕاگرێ بَأۡسَ توند و تیژی ٱلَّذِينَ ئەوانەی

كَفَرُواْۚ کوفریانکرد و بڕوایان نەهێنا وَٱللَّهُ و خودا أَشَدُّ توندتر و بەهێزتر بَأۡسٗا زەبر و لێدانی وَأَشَدُّ و توندتر و بەهێزتر

تَنكِيلٗا تۆڵەسەندنەوەی (٨٤) مَّن ئەوەی يَشۡفَعۡ تکا بکات شَفَٰعَةً تکاکارەیەکی حَسَنَةٗ چاک يَكُن دەبێت لَّهُۥ بۆ ئەوو

نَصِيبٞ بەشێک مِّنۡهَاۖ لەو وَمَن و هەرکەسێ يَشۡفَعۡ تکا بکات شَفَٰعَةٗ تکاکارەیەکی سَيِّئَةٗ خراپ يَكُن دەبێت لَّهُۥ بۆ ئەوو

كِفۡلٞ بەشێک مِّنۡهَاۗ لێ وَكَانَ و هەمیشە ٱللَّهُ خودا عَلَىٰ لەسەر كُلِّ هەموو شَيۡءٖ شتێک مُّقِيتٗا پارێزەر و شاهێدە (٨٥)

وَإِذَا وئەگەر حُيِّيتُم سەلامتان لێکرا بِتَحِيَّةٖ بە سەلامێک فَحَيُّواْ ئەوە سەلام بکەن بِأَحۡسَنَ بە چاکتر مِنۡهَآ لەوە أَوۡ یان

رُدُّوهَآۗ بیگێڕنەوە (وەک خۆی) إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە- عَلَىٰ لەسەر كُلِّ هەموو شَيۡءٍ شتێ

حَسِيبًا ئەنجامدەری لێپرسینەوە یە (٨٦) ٱللَّهُ الله لَآ نیە إِلَٰهَ خوداوپەرستراوێ إِلَّا جگەلە هُوَ ئەو لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ بەدڵنیایی

إِلَىٰ بۆ يَوۡمِ ڕۆژی ٱلۡقِيَٰمَةِ قیامەت (هەلسانەوە لەگۆڕەکان و بەپاوەستان لە مەیدانی مەحشەر) لَا رَيۡبَ بچوکترین گومان نیە

فِيهِ تیایدا وَمَنۡ و کێ أَصۡدَقُ ڕاستگۆتر ە مِنَ لە ٱللَّهِ خودا حَدِيثٗا لەگوتارا (٨٧) فَمَا جا - لَكُمۡ -چیتانە فِي لەراست

ٱلۡمُنَٰفِقِينَ دوو ڕووەکان فِئَتَيۡنِ دووکۆمەڵ (دوو ڕا بوون) وَٱللَّهُ و خودا أَرۡكَسَهُم سەراوبنی کردن (بۆ کوفری گێڕاندنەوە) بِمَا بەهۆی

كَسَبُوٓاْ ئەوەی بەدەستیانهێنا و کردیان أَتُرِيدُونَ ئایا دەتانەوێ أَن کە تَهۡدُواْ ڕێنمونی بکەن مَنۡ ئەوکەسانەی

أَضَلَّ وێڵ گومڕای کردن ٱللَّهُ خودا وَمَن و هەرکەسێ يُضۡلِلِ - ٱللَّهُ خودا (-گومڕای بکات) فَلَن ئەوەهەرگیز - تَجِدَ (-نا) دۆزیتەوە

لَهُۥ بۆی سَبِيلٗا ڕێگایەک (ڕاست و هیدایەت) (٨٨) وَدُّواْ ئەوان زۆرحەزدەکەن لَوۡ ئەگەر تَكۡفُرُونَ ئێوە کوفر بکەن

كَمَا هەرچۆن كَفَرُواْ ئەوان کوفریانکرد و بێ بڕوابوون فَتَكُونُونَ جا- سَوَآءٗ وەک یەک (-ببن) فَلَاتَتَّخِذُواْ جا مەگرن مِنۡهُمۡ لەوان

أَوۡلِيَآءَ دۆست و پشتیوانێک حَتَّىٰ تاکو يُهَاجِرُواْ ئەوان کۆچ دەکەن فِي لە سَبِيلِ ڕێگای ٱللَّهِ خودا فَإِن جا ئەگەر

تَوَلَّوۡاْ پشتیان هەڵکرد فَخُذُوهُمۡ ئەوە بیانگرن وَٱقۡتُلُوهُمۡ و بیانکوژن حَيۡثُ لەکوێ و چۆن وَجَدتُّمُوهُمۡ و ئەوانتان دۆزیەوە

وَلَاتَتَّخِذُواْ و مەگرن مِنۡهُمۡ لەوان وَلِيّٗا دۆست و پشتیوان وَلَانَصِيرًا و نە سەرخەرێک (٨٩) إِلَّا مەگەر ٱلَّذِينَ ئەوانەی

يَصِلُونَ دەگەن إِلَىٰ بۆلای قَوۡمِۭ قەومێک بَيۡنَكُمۡ نێوانتان وَبَيۡنَهُم و نێوانیان (هەیە) مِّيثَٰقٌ پەیمانێک أَوۡ یان

جَآءُوكُمۡ ئەوان بۆتان هاتن حَصِرَتۡ تەنگ و نارەحەت دەبێ صُدُورُهُمۡ سینگ ودڵیان أَن کە يُقَٰتِلُوكُمۡ بجەنگن لەگەڵتان أَوۡ یان

يُقَٰتِلُواْ بجەنگن دژ بە قَوۡمَهُمۡ قەومی خۆیان وَلَوۡ وئەگەر شَآءَ - ٱللَّهُ خودا (-ویستبای) لَسَلَّطَهُمۡ ئەوە بەدڵنیایی ئەوانی زاڵ دەکرد

عَلَيۡكُمۡ بەسەرتان فَلَقَٰتَلُوكُمۡ جا ئەجەنگان لەگەڵتان فَإِنِ ئیتر ئەگەر ٱعۡتَزَلُوكُمۡ دوورەپەرێز بوون لێتان

فَلَمۡ يُقَٰتِلُوكُمۡ و نەجەنگان لەگەڵتان وَأَلۡقَوۡاْ و هەڵیاندا إِلَيۡكُمُ بۆتان ٱلسَّلَمَ ئاشتی فَمَا ئەوساکە- جَعَلَ دای (-نە) ناوە ٱللَّهُ خودا

لَكُمۡ بۆتان عَلَيۡهِمۡ بۆ سەریان سَبِيلٗا (هیچ) ڕیگایەک (ی ڕەوا بۆدەستدرێژی بۆ سەریان) (٩٠) سَتَجِدُونَ لەمەولا دەبیننەوە

ءَاخَرِينَ (خەڵکانی) تر يُرِيدُونَ دەيانەوێ أَن کە يَأۡمَنُوكُمۡ لێتان ئەمین و دڵنیا بن وَيَأۡمَنُوا۟ و دڵنیاش بن لە قَوۡمَهُمۡ قەومی خۆیان

كُلَّ هەر جارەی مَا رُدُّوٓا۟ گێڕدرانەوە إِلَى بۆ ٱلۡفِتۡنَةِ فیتنە و تاقیکرانەوەی دین أُرۡكِسُوا۟ سەراوبن دەبن فِيهَا تیایدا فَإِن جا ئەگەر

لَّمۡ - يَعۡتَزِلُوكُمۡ دانەبڕاو و دورەپەرێز (-نە) بوون لێتان وَيُلۡقُوٓا۟ و هەڵیان نەدا إِلَيۡكُمُ بۆتان ٱلسَّلَمَ ئاشتی وَيَكُفُّوٓا۟ و (نە) یانگرتەوە

أَيۡدِيَهُمۡ دەستەکانیان فَخُذُوهُمۡ ئەوە بیانبەن وَٱقۡتُلُوهُمۡ و بیانکوژن حَيۡثُ لەکوێ و چۆن ثَقِفۡتُمُوهُمۡ گەیشتن پێیان

وَأُو۟لَٰٓئِكُمۡ و ئەوان (مان) جَعَلۡنَا والێکردوە لَكُمۡ بۆتان (هەبێ) عَلَيۡهِمۡ لەسەریان سُلۡطَٰنًا دەسەڵاتێکی مُّبِينًا دیار و ئاشکرا (٩١)

وَمَا ونە كَانَ بووە لِمُؤۡمِنٍ بۆ (هیچ) بڕوادارێک أَن کە يَقۡتُلَ بکوژێ مُؤۡمِنًا بڕوادارێک إِلَّا مەگەر خَطَـًٔا بەهەڵە

وَمَن و هەرکەسێ قَتَلَ کوشتی مُؤۡمِنًا بڕوادارێک خَطَـًٔا بەهەڵە فَتَحۡرِيرُ ئەوە (لەسەریەتی) ئازادکردنی رَقَبَةٍ گەردەنی

مُّؤۡمِنَةٍ بڕوادارێک وَدِيَةٌ و حەقی خوێنی (مەبلەغێک) ی مُّسَلَّمَةٌ تەسلیمکراو و بەخشراو إِلَىٰٓ بۆ أَهۡلِهِۦٓ کەس و کاری (کوژراوەکە)

إِلَّآ مەگەر ئەوەی أَن کە يَصَّدَّقُوا۟ ئەوان خۆیان خۆش بن و بیکەن بە صەدەقە فَإِن جا ئەگەر كَانَ - مِن لە

قَوۡمٍ قەومێک (-بوو) عَدُوٍّ دوژمن لَّكُمۡ بۆتان وَهُوَ و ئەو (کوژراوە) یش مُؤۡمِنٌ بڕوادار (بوو) فَتَحۡرِيرُ ئەوە (لەسەریەتی) ئازادکردنی

رَقَبَةٍ گەردەنی مُّؤۡمِنَةٍ بڕوادارێک وَإِن و ئەگەر كَانَ - مِن لە قَوۡمٍۭ قەومێک (-بوو) بَيۡنَكُمۡ نێوانتان وَبَيۡنَهُم و نێوانیان

مِّيثَٰقٌ پەیمانێک (هەبوو) فَدِيَةٌ ئەوە (لەسەریەتی) حەقی خوێنی مُّسَلَّمَةٌ تەسلیمکرا إِلَىٰٓ بۆ أَهۡلِهِۦ کەس و کاری وی

وَتَحۡرِيرُ و ئازادکردنی رَقَبَةٍ گەردەنێکی مُّؤۡمِنَةٍ بڕوادار فَمَن جا هەرکەسێ لَّمۡ - يَجِدۡ دەستی (-نە) کەوت

فَصِيَامُ ئەوە (لەسەریەتی) بەڕۆژووبوونی شَهۡرَيۡنِ دوومانگی مُتَتَابِعَيۡنِ دوابەدوای یەک تَوۡبَةً ئەوە تۆبەیە مِّنَ لە ٱللَّهِ خوداوە

وَكَانَ و هەمیشە ٱللَّهُ خودا عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگادار ی حَكِيمًا تەواو کاربەجێ (یە) (٩٢) وَمَن و هەرکەسێ يَقۡتُلۡ بکوژێ

مُؤۡمِنًا بڕوادارێک مُّتَعَمِّدًا بە عەمد و بە مەبەست فَجَزَآؤُهُۥ ئەوە سزاکەی جَهَنَّمُ دۆزەخێکە خَٰلِدًا هەتاهەتا دەمێنێ فِيهَا تیایدا

وَغَضِبَ و - ٱللَّهُ خودا (توڕەبووە) عَلَيۡهِ لێی وَلَعَنَهُۥ و دەریکردوە لە ڕەحمەتی خۆی وَأَعَدَّ و ئامادەیکردوە لَهُۥ بۆی

عَذَابًا عەزاب و ئەشکەنجەیەکی عَظِيمًا زۆر گەورە و مەزن (٩٣) يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی ٱلَّذِينَ ئەوانەی ءَامَنُوٓاْ بڕواتان هێناوە

إِذَا کاتێ ضَرَبۡتُمۡ لێتاندا فِي لە سَبِيلِ پێناو ٱللَّهِ خودا فَتَبَيَّنُواْ ئەوە بەرچاوڕوونی بکەن وَلَا تَقُولُواْ و نەڵێن لِمَنۡ بەوکەسەی

أَلۡقَىٰٓ هەڵئەدا إِلَيۡكُمُ بۆتان ٱلسَّلَٰمَ سەلام لَسۡتَ تۆ- مُؤۡمِنٗا بڕوادار (-نیت) تَبۡتَغُونَ دەتانەوێت عَرَضَ کەلو پەلی ٱلۡحَيَوٰةِ ژیانی

ٱلدُّنۡيَا دونیا فَعِندَ جا لای - ٱللَّهِ خودا (هەیە) مَغَانِمُ دەستکەوتی جەنگ ی كَثِيرَةٞ زۆر كَذَٰلِكَ هەر ئاوا كُنتُم بوون ئێوە

مِّن لە قَبۡلُ پێشا فَمَنَّ ئەوەبوو منەت و فەزڵی کرد ٱللَّهُ خودا عَلَيۡكُمۡ لەسەرتان فَتَبَيَّنُوٓاْ جا بەرچاوڕۆشنی بکەن إِنَّ (دڵنیابن)

ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە بِمَا بەوەی تَعۡمَلُونَ ئێوە دەیکەن خَبِيرٗا تەواو ئاگاداری ورد و درشتە (٩٤) لَّا -

يَسۡتَوِي یەکسان (-نا) بێت ٱلۡقَٰعِدُونَ دانیشتوان مِنَ لە ٱلۡمُؤۡمِنِينَ بڕوادارەکان غَيۡرُ ئەوەی- أُوْلِي خاوەن

ٱلضَّرَرِ زەرِ و نوقسانی (-نینە) وَٱلۡمُجَٰهِدُونَ و موجاهید و جەنگاوەران فِي لە سَبِيلِ پێناوی ٱللَّهِ خودا بِأَمۡوَٰلِهِمۡ بە ماڵ و سامانیان

وَأَنفُسِهِمۡ و خودی خۆیان فَضَّلَ - ٱللَّهُ خودا (-فەزڵ و ڕێزی) ٱلۡمُجَٰهِدِينَ ئەو موجاهید و جەنگاوەرانەی جیهادیانکردوە

بِأَمۡوَٰلِهِمۡ بە ماڵ و سامانیان وَأَنفُسِهِمۡ و بە خودی خۆیان عَلَى (-فەزڵیانی داوە) بەسەر ٱلۡقَٰعِدِينَ ئەوانەی دانیشتوون دَرَجَةٗ پلەیەک

وَكُلّٗا و هەموویان وَعَدَ - ٱللَّهُ خودا (-بەڵێنی داوە پێیان) ٱلۡحُسۡنَىٰ چاکترین شت (بەهەشت) وَفَضَّلَ و -

ٱللَّهُ خودا (-فەزڵ و چاکەی) ٱلۡمُجَٰهِدِينَ موجاهید و جەنگاوەرانی عَلَى داوە بەسەر ٱلۡقَٰعِدِينَ ئەوانەی دانیشتوون

أَجۡرًا پاداشت و دەستحەقێ عَظِيمٗا زۆر گەورە و مەزن (٩٥) دَرَجَٰتٖ چەندین پلە و پایە مِّنۡهُ لەلایەن خۆیەوە

وَمَغۡفِرَةٗ و لێبوردنێک وَرَحۡمَةٗ و بەزەیی و میهرەبانیەک وَكَانَ و هەمیشە- ٱللَّهُ خودا غَفُورٗا زۆر لێبووردەی

رَّحِيمًا زۆربەبەزەیی (-بووە) (٩٦) إِنَّ بەدڵنیایی ٱلَّذِينَ ئەوانەی تَوَفَّىٰهُمُ تەواویان دەکەن و گیانیان دەکێشن ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ فریشتەکان

ظَالِمِيٓ ستەمکردەن لە أَنفُسِهِمۡ نەفس و زاتی خۆیان قَالُواْ پێیان گوتن فِيمَ لەکوێ كُنتُمۡ بوون قَالُواْ گوتیان كُنَّا -

مُسۡتَضۡعَفِينَ بندەستە و لاوازکراو (-بووین) فِي لە ٱلۡأَرۡضِ زەوی قَالُوٓاْ گوتیان أَلَمۡ تَكُنۡ ئەدی- أَرۡضُ زەوی ٱللَّهِ خودا

وَٰسِعَةً فرەوان (-نەبوو) فَتُهَاجِرُوا جا كۆچ بكە فِيهَا تيايدا؟ فَأُوْلَٰٓئِكَ ئەوە ئەوان مَأْوَىٰهُمْ ماڵ و جێگایان جَهَنَّمُ دۆزەخ ە

وَسَآءَتْ و خراپترین مَصِيرًا سەرئەنجام ە (٩٧) إِلَّا تەنها- ٱلْمُسْتَضْعَفِينَ ئەو بندەستە و لاوازكراوانە (-نەبێ) مِنَ لە

ٱلرِّجَالِ ئەو پیاو وَٱلنِّسَآءِ و ژنان وَٱلْوِلْدَٰنِ و منداڵان لَايَسْتَطِيعُونَ كە ناتوانن حِيلَةً فێڵ و تەقەڵایەک

وَلَايَهْتَدُونَ و نادۆزنەوە (بۆ دەرباز بوون) سَبِيلًا ڕێگایەک (٩٨) فَأُوْلَٰٓئِكَ ئەوە ئەوانە عَسَى هیواهەیە ٱللَّهُ - أَن كە (-خودا)

يَعْفُوَ خۆشبێت عَنْهُمْ لێیان وَكَانَ و هەمیشە ٱللَّهُ خودا عَفُوًّا زۆر لێبوردەی غَفُورًا زۆر لێخۆشبووە (٩٩)

وَمَن و هەركەسێ يُهَاجِرْ كۆچبكات فِي لە سَبِيلِ ڕێگای ٱللَّهِ خودا يَجِدْ دەدۆزێتەوە فِي لە ٱلْأَرْضِ زەوی

مُرَٰغَمًا خاك و خۆڵێكی كَثِيرًا زۆر وَسَعَةً وفرەوانی هەبوونێیک وَمَن و هەركەسێ يَخْرُجْ دەربچێ مِنۢ لە بَيْتِهِۦ ماڵی خۆی

مُهَاجِرًا كۆچبكات إِلَى بۆ ٱللَّهِ خودا وَرَسُولِهِۦ و پێغەمبەرەكەی ثُمَّ پاشان يُدْرِكْهُ پێی بگات ٱلْمَوْتُ مردن فَقَدْ ئەوە بەدڵنیایی

وَقَعَ - أَجْرُهُۥ پاداشتی (-كەوتیتە) عَلَى سەر ٱللَّهِ خودا وَكَانَ و هەمیشە- ٱللَّهُ خودا غَفُورًا ئەوپەڕی لێبوردەی

رَّحِيمًا ئەوپەڕی بەبەزەیی (-بووە) (١٠٠) وَإِذَا وئەگەر ضَرَبْتُمْ داتان فِي لەناو ٱلْأَرْضِ زەوی فَلَيْسَ ئەوە نیە

عَلَيْكُمْ لەسەرتان جُنَاحٌ (هیچ) گوناهێک أَن كە تَقْصُرُوا كورتبكەنەوە مِنَ لە ٱلصَّلَوٰةِ نوێژ إِنْ ئەگەر خِفْتُمْ ترسان أَن كە

يَفْتِنَكُمُ توشت فیتنە و تاقیكردنەوەتان بكەن ٱلَّذِينَ ئەوانەی كَفَرُوٓا كوفریانكردوە إِنَّ بەدڵنیایی ٱلْكَٰفِرِينَ كافرەكان

كَانُوا هەمیشە- لَكُمْ بۆتان عَدُوًّا دوژمنێكی مُّبِينًا دیار و ئاشكرا (-بوون) (١٠١) وَإِذَا وئەگەر كُنتَ تۆ-

فِيهِمْ لەناویان (-بووی) فَأَقَمْتَ جا داتمەزراند لَهُمُ لۆیان ٱلصَّلَوٰةَ نوێژ (پێشبوێژیتكرد) فَلْتَقُمْ با بەپاوەهەستێ طَآئِفَةٌ كۆمەڵێ

مِّنْهُم لەوان مَّعَكَ لەگەڵ تۆ وَلْيَأْخُذُوٓا و باهەڵگرن أَسْلِحَتَهُمْ چەكەكانیان فَإِذَا جاكاتێ سَجَدُوا چوونە سوژدە فَلْيَكُونُوا با-

مِن لە وَرَآئِكُمْ دواتانەوە (-ببن) وَلْتَأْتِ وبابێن طَآئِفَةٌ كۆمەڵێكی أُخْرَىٰ تر لَمْ يُصَلُّوا نوێژیان نەكردبێت فَلْيُصَلُّوا جا نوێژ بكەن

مَعَكَ لەگەڵت وَلْيَأْخُذُوا و هەڵگرن حِذْرَهُمْ حەزەر و وریایی خۆیان وَأَسْلِحَتَهُمْ و چەكەكانیان وَدَّ - ٱلَّذِينَ ئەوانەی

كَفَرُوا كوفریانكرد و بێ بڕوابوون (-زۆرحەزدەكەن) لَوۡ ئەگەر تَغۡفُلُونَ بێئاگا ببن عَنۡ لە أَسۡلِحَتِكُمۡ چەكەكانتان

وَأَمۡتِعَتِكُمۡ و كەلوپەلەكانتان فَيَمِيلُونَ جا خواربكەنەوە (هێرشبكەن) عَلَيۡكُم بۆ سەرتان مَّيۡلَةً - وَٰحِدَةً یەک (-خواركردنەوە)

وَلَا جُنَاحَ و تاوان نیە عَلَيۡكُمۡ لەسەرتان إِن ئەگەر كَانَ - بِكُمۡ پێتانەوە (-بێت) أَذًى ئەزیەت و نارەحەتیەک مِّن لە

مَّطَرٍ بارانێک أَوۡ یان كُنتُم ئێوە- مَّرۡضَىٰٓ نەخۆش (-بوون) أَن كە تَضَعُوٓاْ دابنێن أَسۡلِحَتَكُمۡ چەكەكانتان وَخُذُواْ و هەڵگرن

حِذۡرَكُمۡ چەكەكانتان إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا أَعَدَّ ئامادەیكردوە لِلۡكَٰفِرِينَ بۆ بێبڕوا و كافرەكان

عَذَابًا عەزاب و ئەشكەنجەیەک ی مُّهِينًا ڕیسواكەر (١٠٢) فَإِذَا جاكاتێ قَضَيۡتُمُ تەواوتانكرد ٱلصَّلَوٰةَ نوێژ

فَٱذۡكُرُواْ ئەوە یادبكەنەوە ٱللَّهَ خودا قِيَٰمًا بە وەستانەوە وَقُعُودًا و بەدانیشتن وَ عَلَىٰ و لەسەر جُنُوبِكُمۡ تەنیشت فَإِذَا جاكاتێ

ٱطۡمَأۡنَنتُمۡ دڵنیابوون فَأَقِيمُواْ ئەوە ڕێک و دامەزراو بكەن ٱلصَّلَوٰةَ نوێژ إِنَّ بەدڵنیایی ٱلصَّلَوٰةَ نوێژ كَانَتۡ - عَلَى لەسەر

ٱلۡمُؤۡمِنِينَ بڕوادارەكان كِتَٰبًا نوسراو و واجبێكی مَّوۡقُوتًا كات دیاركراو (-بووە) (١٠٣) وَلَا تَهِنُواْ و مەترسن و لاواز نەبن فِي لە

ٱبۡتِغَآءِ خواستن و بەدواكەوتنی ٱلۡقَوۡمِ قەومەكە إِن ئەگەر تَكُونُواْ ئێوە وابن تَأۡلَمُونَ ئەزیەت و ئازار بچێژن

فَإِنَّهُمۡ ئەوە بەدڵنیایی ئەوانیش يَأۡلَمُونَ ئەزیەت و ئازار دەچێژن كَمَا هەرچۆن تَأۡلَمُونَ ئێوە ئازار دەچێژن وَتَرۡجُونَ و ئێوە نیازمەندن

مِنَ لە ٱللَّهِ خودا مَا لَا يَرۡجُونَ ئەوەی ئەوان نیازیان نیە وَكَانَ وهەمیشە- ٱللَّهُ خودا عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگاداری

حَكِيمًا تەواو كاربەجێ (-یە) (١٠٤) إِنَّآ بێگومان ئێمە أَنزَلۡنَآ دامانبەزاند إِلَيۡكَ بۆتۆ ٱلۡكِتَٰبَ كیتاب

بِٱلۡحَقِّ بە حەق و ڕاستی و ڕەوایی لِتَحۡكُمَ تا حوكم و دادوەری بكەی بَيۡنَ لە نێوان ٱلنَّاسِ خەڵک بِمَآ بەوەی أَرَىٰكَ -

ٱللَّهُ خودا (-پیشانیدای و تێیگەیاندی) وَلَا تَكُن و - لِّلۡخَآئِنِينَ بۆ خائینەكان (-مەبە) خَصِيمًا بەرگریكار (١٠٥)

وَٱسۡتَغۡفِرِ و داوای لێخۆش بوون بكە لە ٱللَّهَ خودا إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە- غَفُورًا ئەوپەڕی لێبوردەی

رَّحِيمًا ئەوپەڕی بەبەزەیی (-بووە) (١٠٦) وَلَا تُجَٰدِلۡ و دەمەقاڵە و موجادەلە مەكە عَنِ بۆ ٱلَّذِينَ ئەوانەی

يَخۡتَانُونَ خیانەت دەکەن لە أَنفُسَهُمۡ خۆیان إِنَّ بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا لَا يُحِبُّ خۆشی ناوێت مَن ئەوەی كَانَ -

خَوَّانًا خیانەتکاری أَثِيمًا زۆرتاوانبار (-بووە) (١٠٧) يَسۡتَخۡفُونَ خۆدەشارنەوە مِنَ لە ٱلنَّاسِ خەلک

وَلَا يَسۡتَخۡفُونَ و ناشاردرێنەوە مِنَ لە ٱللَّهِ خودا وَهُوَ و ئەو مَعَهُمۡ لەگەڵیانە إِذۡ کە يُبَيِّتُونَ بەشەو پیلانرێژی دەکەن

مَا لَا يَرۡضَىٰ بەشتێ کە (خودا) ڕازی نیە لەسەری مِنَ لە ٱلۡقَوۡلِ قسە و گوفتار وَكَانَ و هەمیشە- ٱللَّهُ خودا بِمَا بەوەی

يَعۡمَلُونَ ئەوان دەیکەن مُحِيطًا دەورەیداوە و تەواو تەواو زانایە (١٠٨) هَٰٓأَنتُمۡ ئا ئەوە ئێوە هَٰٓؤُلَآءِ ئەوانێهێ

جَٰدَلۡتُمۡ دەمەدەمتان کرد عَنۡهُمۡ لەجیاتیان فِي لە ٱلۡحَيَوٰةِ ژیان ٱلدُّنۡيَا دونیا فَمَن ئیتر کێ يُجَٰدِلُ دەمەقاڵە دەکات لەگەڵ ٱللَّهَ خودا

عَنۡهُمۡ لەجیاتیان يَوۡمَ ڕۆژی ٱلۡقِيَٰمَةِ قیامەت (هەلسانەوە لەگۆڕەکان و بەپاوەستان لە مەیدانی مەحشەر) أَم یان مَّن کێ يَكُونُ -

عَلَيۡهِمۡ بۆیان وَكِيلًا مشورخۆر (-دەبێت) (١٠٩) وَمَن و هەرکەسێ يَعۡمَلۡ بکات سُوٓءًا خراپەیەک أَوۡ یان يَظۡلِمۡ ستەمبکات لە

نَفۡسَهُۥ خۆی ثُمَّ پاشان يَسۡتَغۡفِرِ داوای لێخۆشبوون بکات لە ٱللَّهَ خودا يَجِدِ ئەوە دەبینێ کە ٱللَّهَ خودا غَفُورًا ئەوپەڕی لێبوردەی

رَّحِيمًا ئەوپەڕی بەبەزەییە (١١٠) وَمَن و هەرکەسێ يَكۡسِبۡ - إِثۡمًا (بەدەست بهێنێ) تاوانێک فَإِنَّمَا ئیتر ئەوە -

يَكۡسِبُهُۥ بەدەستی دێنێ عَلَىٰ بۆ سەر نَفۡسِهِۦ خۆی وَكَانَ و هەمیشە ٱللَّهُ خودا عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگادار ی

حَكِيمًا تەواو کاربەجێ (یە) (١١١) وَمَن و هەرکەسێ يَكۡسِبۡ بەدەست بهێنێ خَطِيٓـَٔةً تاوان و هەڵەکرنێک أَوۡ یان

إِثۡمًا گوناهێک ثُمَّ پاشان يَرۡمِ تۆمەتبار بکات بِهِۦ پێی بَرِيٓـًٔا بێتاوانێک فَقَدِ ئەوە بەدڵنیایی ٱحۡتَمَلَ لەخۆی بارکردوە بُهۡتَٰنًا بوختان

وَإِثۡمًا و تاوانێکی مُّبِينًا دیار و ئاشکرا (١١٢) وَلَوۡلَا فَضۡلُ و ئەگەر نەبوا فەزڵ و چاکەی ٱللَّهِ خودا عَلَيۡكَ لەسەرت

وَرَحۡمَتُهُۥ لەگەڵ بەزەیی و میهرەبای ئەو لَهَمَّت ئەوە بەدڵنیایی هەوڵیان دەدا طَّآئِفَةٌ کۆمەڵ و دەستەیەک مِّنۡهُمۡ لەوان أَن کە

يُضِلُّوكَ گومڕات بکەن و لەڕێگای ڕاست دەرتبکەن وَمَا و- يُضِلُّونَ گومڕا (-نا) کەن إِلَّآ کەس جگەلە أَنفُسَهُمۡ خۆیان وَمَا و-

يَضُرُّونَكَ زەڕەر و زیانێکیشت لێ (-نا) دەن مِن بە(هیچ) شَيۡءٖ شتێ و أَنزَلَ و - ٱللَّهُ خودا (دایبەزاند) عَلَيۡكَ لەسەرت

ٱلۡكِتَٰبَ کیتابەکە (قورئان) وَٱلۡحِكۡمَةَ و حیکمەت و لێزانی و کاربەجێیی وَعَلَّمَكَ و فێری کردی مَا لَمۡ تَكُن ئەوەی تۆ پێشتر نە ت

تَعۡلَمُ دەزانی وَكَانَ وهەمیشە- فَضۡلُ زێدەچاکەیی ٱللَّهِ خودا عَلَيۡكَ لەسەرت عَظِيمٗا گەورە (-بووە) (١١٣) لَّا نیە

خَيۡرَ خێر و چاکە فِي لە كَثِيرٖ زۆر مِّن لە نَّجۡوَىٰهُمۡ چرپەچرپ و پسەپسی ئەوان إِلَّا مەگەر مَنۡ کەسێک أَمَرَ فەرمان بکات

بِصَدَقَةٍ بە خێر و صەدەقەیەک أَوۡ یان مَعۡرُوفٍ کارێکی چاک و پەسند أَوۡ یان إِصۡلَٰحِۭ چاککردنەوەی بَيۡنَ نێوانی ٱلنَّاسِ خەلک

وَمَن و هەرکەسێ يَفۡعَلۡ - ذَٰلِكَ ئەوە (-بکات) ٱبۡتِغَآءَ بۆ مەبستی مَرۡضَاتِ ڕەزامەندی ٱللَّهِ خودا فَسَوۡفَ ئەوە لەداهاتوو

نُؤۡتِيهِ پێی دەدەین أَجۡرًا پاداشت و دەستحەقێ عَظِيمٗا گەورە (١١٤) وَمَن و هەرکەسێ يُشَاقِقِ ڕکبەرکێ بکات لەگەڵ

ٱلرَّسُولَ پێغەمبەر مِنۢ لە بَعۡدِ دوای مَا تَبَيَّنَ ئەوەی ڕوونبوویەوە لَهُ بۆی ٱلۡهُدَىٰ ڕێی ڕاست و هیدایەت وَيَتَّبِعۡ و بکەوێتە دوای

غَيۡرَ غەیری سَبِيلِ ڕێباز و ڕێگای ٱلۡمُؤۡمِنِينَ بڕوادارەکان نُوَلِّهِۦ ئەوە پێی دەسپێرین مَا تَوَلَّىٰ ئەوەی کەوتۆتەدوای

وَنُصۡلِهِۦ و دەیگەینین و دەیسوتێنین لە جَهَنَّمَ دۆزەخ وَسَآءَتۡ و خراپترین مَصِيرًا سەرئەنجام (١١٥) إِنَّ دڵنیابن ٱللَّهَ خودا

لَا يَغۡفِرُ خۆش نابێت أَن کە يُشۡرَكَ هاوەڵ و شەریک دابنرێ بِهِۦ بۆی وَيَغۡفِرُ و ئەبەخشی و دەبووری مَا دُونَ لەوەی خوار

ذَٰلِكَ ئەوەیە لِمَن بۆ ئەوەی يَشَآءُ ئەو بیەوێت وَمَن و هەرکەسێ يُشۡرِكۡ شیرک و هاوەڵ دابنێ بِٱللَّهِ بۆ خودا فَقَدۡ ئەوە بەدڵنیایی

ضَلَّ وێڵ و گومڕا بووە ضَلَٰلَۢا گومڕاییەکی بَعِيدًا دوور (١١٦) إِن نا يَدۡعُونَ پەرستن و هاوار (نا) کەن مِن -

دُونِهِۦٓ بێجگە (-لە) و إِلَّآ شتێ جگەلە إِنَٰثٗا مێینان وَإِن ونا- يَدۡعُونَ پەرستن و هاوار (نا) کەنە إِلَّا شتێ جگەلە

شَيۡطَٰنٗا شەیطانێک ی مَّرِيدٗا ڕۆر سەرکەش (١١٧) لَّعَنَهُ - ٱللَّهُ خودا (-نەفرەتی لێکرد) وَقَالَ و (شەیطان) گوتی

لَأَتَّخِذَنَّ هەردەبێ بۆخۆم ببەم مِنۡ لە عِبَادِكَ بەندەکانت نَصِيبٗا بەشێکی مَّفۡرُوضٗا دیاریکراو (١١٨)

وَلَأُضِلَّنَّهُمۡ و بەدڵنیایی هەردەبێ گومڕایان بکەم وَلَأُمَنِّيَنَّهُمۡ و هیوای بەتاڵیان پێدەدەم وَلَأٓمُرَنَّهُمۡ و هەردەبێ فەرمانیان پێبکەم

فَلَيُبَتِّكُنَّ و هەردەبێ ببڕن و قوت بکەن ءَاذَانَ گوێچکانی ٱلۡأَنۡعَٰمِ مەڕ و مالات و ئاژەڵان وَلَأٓمُرَنَّهُمۡ و هەرفەرمانیان پێدەکەم

فَلَيُغَيِّرُنَّ هەردەبێ گۆڕانکاری بکەن لە خَلْقَ دروستکراو و بەدیهێنراوانی ٱللَّهِ خودا وَمَن و هەرکەسێ يَتَّخِذِ -

ٱلشَّيْطَٰنَ شەیطان (-بگرێ بە) وَلِيًّا دۆست و پشتیوان مِّن لە دُونِ غەیری ٱللَّهِ خودا فَقَدْ ئەوە بەدڵنیایی

خَسِرَ خەسارەتمەند بوون خُسْرَانًا خەسارەتمەندی و دۆڕانێکی مُّبِينًا دیار و ئاشکرا (١١٩) يَعِدُهُمْ بەڵێنیان پێدەدات

وَيُمَنِّيهِمْ و هیوای بەتاڵیان پێدەدات وَمَا و- يَعِدُهُمُ بەڵێنیان پێ (-نا) دەدات ٱلشَّيْطَٰنُ شەیطان إِلَّا شتێ جگەلە

غُرُورًا فریودان و هەڵخەڵەتاندن (١٢٠) أُوْلَٰٓئِكَ ئەوان مَأْوَىٰهُمْ ماڵ و جێگایان جَهَنَّمُ دۆزەخە وَلَا يَجِدُونَ و نادۆزنەوە

عَنْهَا لێی مَحِيصًا پەناگە و دەربازبوونێک (١٢١) وَٱلَّذِينَ ئەو (کەس) انەی ءَامَنُوا بڕوایان هێنا وَعَمِلُوا و کردوویانە

ٱلصَّٰلِحَٰتِ کارو کردەوە چاکەکان سَنُدْخِلُهُمْ دوایی دەیانخەینە ناو جَنَّٰتٍ باخ و بەهەشتانێ تَجْرِي دەڕوات مِن لە تَحْتِهَا ژێریدا

ٱلْأَنْهَٰرُ ڕووبارەکان خَٰلِدِينَ هەتاهەتایێ ماوەن فِيهَآ تیایدا أَبَدًا بەنەبڕاوەیی وَعْدَ بەڵێنی ٱللَّهِ خودا یە حَقًّا هەق و ڕاستی یە

وَمَنْ و کێ أَصْدَقُ ڕاستگۆتر ە مِنَ لە ٱللَّهِ خودا قِيلًا قسە و گوفتاری (١٢٢) لَّيْسَ -

بِأَمَانِيِّكُمْ بەحەز و ئاواتی ئێوە (-نییە) وَلَآ أَمَانِيِّ و نە حەز و ئاواتی أَهْلِ ئەهلی ٱلْكِتَٰبِ کیتاب مَن هەرکەسێ يَعْمَلْ بکات

سُوٓءًا خراپەیەک يُجْزَ سزادەدرێتەوە بِهِۦ پێی وَلَا يَجِدْ و نادۆزێتەوە لَهُۥ بۆخۆی مِن لە دُونِ غەیری ٱللَّهِ خودا

وَلِيًّا دۆست و پشتیوانێک وَلَا نَصِيرًا و نە سەرخەر و یارمەتدەرێکیش (١٢٣) وَمَن و هەرکەسێ يَعْمَلْ بکات مِنَ لە

ٱلصَّٰلِحَٰتِ کارو کردەوە چاکەکان مِن چ ذَكَرٍ نێر أَوْ یان أُنثَىٰ مێ وَهُوَ و ئەویش- مُؤْمِنٌ بڕوادار (-بێت) فَأُوْلَٰٓئِكَ ئەوە ئەوان

يَدْخُلُونَ دەچنەناو ٱلْجَنَّةَ بەهەشت وَلَا يُظْلَمُونَ و ستەمیان لێناکرێ نَقِيرًا بەقەد کەلێنی ناوکە قەسپێک (١٢٤) وَمَنْ و کێ

أَحْسَنُ چاکترینە دِينًا دین و ملکەچیەکەی مِّمَّنْ لەوکەسەی أَسْلَمَ - وَجْهَهُۥ ڕوو و مەبەستی خۆی (-تەسلیمکردوە) لِلَّهِ بە خودای

وَهُوَ لەوکاتای ئەو مُحْسِنٌ چاکەکارە وَٱتَّبَعَ و کەوتبێتە دووای مِلَّةَ ئاین و میلەتی إِبْرَٰهِيمَ (پێغەمبەر) ئیبراهیم

حَنِيفًا ڕووولەڕاستی (بێت) وَٱتَّخَذَ و - ٱللَّهُ خودا إِبْرَٰهِيمَ ئیبراهیم ی (-هەڵبژارد بە) خَلِيلًا دۆستی زۆر نزیکی خۆی (١٢٥)

وَلِلَّهِ هی خودایه مَا فِي ئەوەی لەناو ٱلسَّمَٰوَٰتِ ئاسمانەکان وَمَا ئەوەی فِي لەناو ٱلْأَرْضِ زەوی یە وَكَانَ و هەمیشه-

ٱللَّهُ خودا بِكُلِّ بە هەموو شَيْءٍ شتێک مُّحِيطًا دەوردەر و تەواو ئاگاداره (١٢٦)

وَيَسْتَفْتُونَكَ و داوای فەتواو و وەڵامی شەرعیت لێدەکەن فِي لەبارەی ٱلنِّسَآءِ ژنان قُلِ بڵێ ٱللَّهُ خودا

يُفْتِيكُمْ وەڵامی پرسیاری شەرعیتان دەداتەوه فِيهِنَّ دەربارەی وان وَمَا و ئەوەی يُتْلَىٰ دەخوێندرێتەوه عَلَيْكُمْ لەسەرتان فِي لەناو

ٱلْكِتَٰبِ کیتاب فِي لەبارەی يَتَٰمَى هەتیوانی ٱلنِّسَآءِ ژنان ٱلَّٰتِي و ئەوانەی لَا تُؤْتُونَهُنَّ پێیان نادەن مَا كُتِبَ ئەوەی نوسراوه

لَهُنَّ بۆیان وَتَرْغَبُونَ و حەزدەکەن أَن کە تَنكِحُوهُنَّ مارەیان بکەن و بیانهێنن وَٱلْمُسْتَضْعَفِينَ و بندەستەو لاوازکراوان مِنَ له

ٱلْوِلْدَٰنِ کوڕان وَأَن و ئەوەی تَقُومُوا هەڵستن بە سەرپەرشتیکردن لِلْيَتَٰمَىٰ بۆ هەتیوان بِٱلْقِسْطِ بەدادپەروەری وَمَا و هەر شتێک

تَفْعَلُوا دەیکەن مِنْ له خَيْرٍ چاکەیەک فَإِنَّ ئەوەدڵنیابن ٱللَّهَ خودا كَانَ هەردەم- بِهِۦ پێی عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگادار (-بووه)

(١٢٧) وَإِنِ و ئەگەر ٱمْرَأَةٌ ئافرەتێک خَافَتْ ترسا مِنۢ له بَعْلِهَا مێردەکەی نُشُوزًا له خۆبەرزیینیەک أَوْ یان

إِعْرَاضًا ناحەزی و پشتتێکردنێک فَلَا جُنَاحَ ئەوە گوناح نیه عَلَيْهِمَآ لەسەریان أَن کە يُصْلِحَا چاک بکەن بَيْنَهُمَا لەنێوانیان

صُلْحًا چاککردنێک وَٱلصُّلْحُ و پێکهێنانەوه و چاککردن خَيْرٌ باشتر ه وَأُحْضِرَتِ و هێنراو ئامادەکرا ٱلْأَنفُسُ نەفس و کەسی

ٱلشُّحَّ ڕەزیل و چاوچنۆک وَإِن و ئەگەر تُحْسِنُوا چاکەبکەن و چاک بن وَتَتَّقُوا و پارێزکاری بکەن و لەخودا بترسن فَإِنَّ ئەوە بەڕاستی

ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشه - بِمَا بەوەی تَعْمَلُونَ ئێوه دەیکەن خَبِيرًا تەواو ئاگاداری ورد و درشت (-بووه) (١٢٨) وَلَن وەهەرگیز -

تَسْتَطِيعُوٓا (-نا) توانن أَن کە تَعْدِلُوا دادپەروەری عەدالەت بکەن بَيْنَ له نێوان ٱلنِّسَآءِ ژنان وَلَوْ هەرچەند

حَرَصْتُمْ پێداگر بوو (بن) فَلَا تَمِيلُوا جا خوارکردنەوه و لادان مەکەن كُلَّ تەواوی ٱلْمَيْلِ خوارکردنەوه

فَتَذَرُوهَا ئیتر وازبهێنن له یەکێکیان كَٱلْمُعَلَّقَةِ وەک هەڵواسراو بمێنێ وَإِن و ئەگەر تُصْلِحُوا چاکەکاری بکه

وَتَتَّقُوا و لەخودا بترسن و پارێزکاری بکەن فَإِنَّ ئەوه بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشه - غَفُورًا ئەوپەڕی لێبوردەی

رَّحِيمًا ئەوپەڕی بەبەزەیی (-بووە) (١٢٩) وَإِن و ئەگەر يَتَفَرَّقَا جیاببنەوە يُغْنِ ئەوە -

ٱللَّهُ خودا (-ناموحتاج و دەوڵەمەند دەکات) كُلًّا هەریەکەیان مِّن لە سَعَتِهِۦ بەخشینی فرەوانی خۆی وَكَانَ و هەمیشە- ٱللَّهُ خودا

وَٰسِعًا خاوەنداری ڕەهای حَكِيمًا تەواو کاربەجێ (-بووە) (١٣٠) وَلِلَّهِ و هی خودایە مَا فِي ئەوەی لەناو ٱلسَّمَٰوَٰتِ ئاسمانەکان

وَمَا و ئەوەی فِي لەناو ٱلْأَرْضِ زەویە وَلَقَدْ و بەدڵنیایی وَصَّيْنَا فەرمانمانکرد ٱلَّذِينَ بە ئەوانەی أُوتُوا پێیاندرابوو

ٱلْكِتَٰبَ کیتابی ئاسمانی مِن لە قَبْلِكُمْ پێش ئێوە وَإِيَّاكُمْ و ئێوەش أَنِ کەوا ٱتَّقُوا بترسن وپارێزکاربن لە ٱللَّهَ خودا

وَإِن و ئەگەر تَكْفُرُوا کوفر بکەن و بێ بڕوا بن فَإِنَّ ئەوە بەدڵنیایی لِلَّهِ هی خودایە مَا فِي ئەوەی لەناو ٱلسَّمَٰوَٰتِ ئاسمانەکان

وَمَا و ئەوەی فِي لەناو ٱلْأَرْضِ زەوی دایە وَكَانَ و هەمیشە- ٱللَّهُ خودا غَنِيًّا دەوڵەمەندێکی

حَمِيدًا زۆر سوپاس و ستایشکراو (-بووە) (١٣١) وَلِلَّهِ بۆ خودایە مَا فِي لەناو ٱلسَّمَٰوَٰتِ ئاسمانەکان وَمَا و ئەوەی فِي لەناو

ٱلْأَرْضِ زەوی دایە وَكَفَىٰ و بەسسە- بِٱللَّهِ کەخودا وَكِيلًا مشورخۆری پارێزەر (-بێت) (١٣٢) إِن ئەگەر يَشَأْ ئەو بیەوێت

يُذْهِبْكُمْ لاتان دەبات أَيُّهَا ئەی ٱلنَّاسُ خەلکەینە وَيَأْتِ و دێنێت بِـَٔاخَرِينَ کەسانی تر وَكَانَ و هەمیشە- ٱللَّهُ خودا

عَلَىٰ لەسەر ذَٰلِكَ ئەوە قَدِيرًا تەواو تواناادار (-بووە) (١٣٣) مَّن ئەوەی كَانَ پێشتر يُرِيدُ دەیویست ثَوَابَ پاداشتی

ٱلدُّنْيَا دونیا فَعِندَ ئەوە لای ٱللَّهِ خودایە ثَوَابُ پاداشتی ٱلدُّنْيَا دونیا وَٱلْـَٔاخِرَةِ و (ژیانی) دوایی وَكَانَ و هەمیشە- ٱللَّهُ خودا

سَمِيعًا تەواوتەواو بیسەرە بە هەمووشتێ بَصِيرًا تەواو بینەر بە هەموو شتێ (-بووە) (١٣٤) يَـٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی ٱلَّذِينَ ئەوانەی

ءَامَنُوا بڕواتان هێناوە كُونُوا - قَوَّٰمِينَ هەڵساو و جێبەجێکار (-بن) بِٱلْقِسْطِ بەدادپەروەری شُهَدَآءَ ئامادەو شایەتی (-بدەن)

لِلَّهِ بۆ خودا وَلَوْ هەرچەند عَلَىٰٓ بەسەر- أَنفُسِكُمْ نەفس و زاتی خۆتان أَوِ یان ٱلْوَٰلِدَيْنِ دایک و باوک

وَٱلْأَقْرَبِينَ و نزیکەکان (-بێت) إِن ئەگەر يَكُنْ - غَنِيًّا دەوڵەمەند (-بێت) أَوْ یان فَقِيرًا دەستکورت و فەقیر فَٱللَّهُ ئەوە خودا

أَوْلَىٰ لەپێشترە بِهِمَا بۆیان فَلَا تَتَّبِعُوا جا مەکەونە دوای ٱلْهَوَىٰٓ ئارەزوبازی أَن -ئیتر تَعْدِلُوا دادپەروەری (-نە) کەن وَإِن و ئەگەر

تَلْوُۥٓا۟ خواربکەنەوە أَوْ یان تُعْرِضُوا۟ پشت هەڵکەن (لە شایەتی دان) فَإِنَّ ئەوە بەدڵنیایی ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە- بِمَا بەوەی

تَعْمَلُونَ ئێوە دەیکەن خَبِيرًا تەواو ئاگاداری ورد و درشت (-بووە) (١٣٥) يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی ٱلَّذِينَ ئەوانەی ءَامَنُوٓا۟ بڕواتان هێناوە

ءَامِنُوا۟ بڕوا بهێنن بِٱللَّهِ بەخودا وَرَسُولِهِۦ و پێغەمبەرەکەی وَٱلْكِتَٰبِ و کیتابەکە ٱلَّذِى ئەوەی نَزَّلَ دایبەزاندوە عَلَىٰ لەسەر

رَسُولِهِۦ پێغەمبەرەکەی وَٱلْكِتَٰبِ و کیتابەکە ٱلَّذِىٓ ئەوەی أَنزَلَ دایبەزاندوە مِن لە قَبْلُ پێشا وَمَن و هەرکەسێ

يَكْفُرْ بڕوا نەهێنێ و کوفربکات بِٱللَّهِ بەخودا وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ و فریشتەکانی وَكُتُبِهِۦ و کیتابەکانی وَرُسُلِهِۦ و پێغەمبەرانی

وَٱلْيَوْمِ و ڕۆژی ٱلْءَاخِرِ دووایی فَقَدْ ئەوە بەدڵنیایی ضَلَّ وێڵ و گومڕا بوو ضَلَٰلًۢا گومڕاییەکی بَعِيدًا دوور و گەورە (١٣٦)

إِنَّ بەدڵنیایی ٱلَّذِينَ ئەو (کەس) انەی ءَامَنُوا۟ بڕوایان هێنا ثُمَّ پاشان كَفَرُوا۟ کوفریانکرد و بێ بڕوابوون ثُمَّ پاشان

ءَامَنُوا۟ بڕوایان هێنا ثُمَّ پاشان كَفَرُوا۟ کوفریانکرد و بێ بڕوابوون ثُمَّ پاشان ٱزْدَادُوا۟ زێتر ڕووچوون كُفْرًا لە کوفر و بێبڕوایی

لَّمْ قەت يَكُنِ نەبووە ٱللَّهُ خودا لِيَغْفِرَ خۆش بێ لَهُمْ لێیان وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ و نە ڕێنمونیان بکات بۆ سَبِيلًۢا ڕێگایەک (ی حەق)

(١٣٧) بَشِّرِ مزگێنی بدە ٱلْمُنَٰفِقِينَ دوو ڕووەکان بِأَنَّ بەوەی لَهُمْ بۆیان هەیە عَذَابًا عەزاب و ئەشکەنجەیەکی أَلِيمًا زۆر بە ئازار

(١٣٨) ٱلَّذِينَ ئەوانەی يَتَّخِذُونَ - ٱلْكَٰفِرِينَ کافرەکان (-دەگرن بە أَوْلِيَآءَ دۆست و پشتیوان مِن - دُونِ جگە (-لە

ٱلْمُؤْمِنِينَ بڕوادارەکان أَيَبْتَغُونَ ئایا دەخوازن عِندَهُمُ لەلای ئەوان ٱلْعِزَّةَ سەربەرزی و باڵادەستی فَإِنَّ ئەوە دڵنیابن کە

ٱلْعِزَّةَ سەربەرزی و باڵادەستی لِلَّهِ بۆ خودایە جَمِيعًا هەر هەمووی (١٣٩) وَقَدْ و ئەوەتە نَزَّلَ دایبەزاندوە عَلَيْكُمْ لەسەرتان

فِى لەناو ٱلْكِتَٰبِ کیتاب أَنْ کە إِذَا ئەگەر سَمِعْتُمْ بیستتان ءَايَٰتِ ئایەتەکانی (قورئان) ٱللَّهِ خودا يُكْفَرُ کوفر دەکرێ بِهَا پێی

وَيُسْتَهْزَأُ و گاڵتەدەکرێ بِهَا پێی فَلَا تَقْعُدُوا۟ ئەوە دامەنیشن مَعَهُمْ لەگەڵیان حَتَّىٰ تاکو يَخُوضُوا۟ بەناو دەکەون فِى بۆناو

حَدِيثٍ باس و قسەیەکی غَيْرِهِۦٓ جگە لەو إِنَّكُمْ ئەوە بەڕاستی ئێوە إِذًا کەوابێت مِّثْلُهُمْ وەکو ئەوانن إِنَّ دڵنیابن ٱللَّهَ خودا

جَامِعُ کۆکەرەوەی ٱلْمُنَٰفِقِينَ دوو ڕووەکان وَٱلْكَٰفِرِينَ و کافرەکان ە فِى لەناو جَهَنَّمَ دۆزەخ جَمِيعًا هەر هەموویان (١٤٠)

ٱلَّذِينَ ئەوانەی يَتَرَبَّصُونَ چاوەڕوانی بەڵا و زیان دەکەن بِكُمۡ بۆتان فَإِن جا ئەگەر كَانَ - لَكُمۡ بۆتان (-هەبوو)

فَتۡحٞ سەرکەوتنێک و کرانەوەیەک مِّنَ لە ٱللَّهِ خودا قَالُوٓاْ (دەڵێن) أَلَمۡ نَكُن ئەدی - مَّعَكُمۡ لەگەڵ ئێوە (-نەبووین) وَإِن و ئەگەر

كَانَ هەبوو لِلۡكَٰفِرِينَ بۆ بێبڕوا و کافرەکان نَصِيبٞ بەشێک (لەسەرکەوتن) قَالُوٓاْ (دەڵێن) أَلَمۡ نَسۡتَحۡوِذۡ ئەدی دەستمان نەگرت

عَلَيۡكُمۡ بەسەرتان وَنَمۡنَعۡكُم و ئێوەمان مەنعکرد و پاراست مِّنَ لە ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ بڕوادارەکان فَٱللَّهُ ئێتر خودا

يَحۡكُمُ حوکم و فەرمانڕەوایی دەکا بَيۡنَكُمۡ لە نێوانتان يَوۡمَ ڕۆژی ٱلۡقِيَٰمَةِۗ قیامەت و زیندووبوونەوە وَلَن وهەرگیز- يَجۡعَلَ دا (-نا) نێت

ٱللَّهُ خودا لِلۡكَٰفِرِينَ بۆ بێبڕوا و کافرەکان عَلَى بەسەر ٱلۡمُؤۡمِنِينَ بڕوادارەکان سَبِيلًا (هیچ) ڕێگایەک (بۆ سەرکەوتن) (١٤١)

إِنَّ بەدڵنیایی ٱلۡمُنَٰفِقِينَ دوو ڕووەکان يُخَٰدِعُونَ هەوڵدەدەن بۆ فریودانی ٱللَّهَ خودا وَهُوَ و خودا خۆی خَٰدِعُهُمۡ فریودەری ئەوانە

وَإِذَا وئەگەر قَامُوٓاْ هەڵسان إِلَى بۆ ٱلصَّلَوٰةِ نوێژ قَامُواْ (هەڵدەستن) كُسَالَىٰ بە تەمبەڵی يُرَآءُونَ خۆنیشان دەدەن بە

ٱلنَّاسَ خەڵک وَلَا يَذۡكُرُونَ و یادی- ٱللَّهَ خودا (-ناکەنەوە) إِلَّا مەگەر قَلِيلٗا کەم (١٤٢) مُّذَبۡذَبِينَ ڕاڕا و دوودڵن بَيۡنَ نێوان

ذَٰلِكَ ئەویان لَآ نە إِلَىٰ بۆلای هَٰٓؤُلَآءِ ئەوانێهـ وَلَآ و نە إِلَىٰ بۆ هَٰٓؤُلَآءِۚ ئەوانێهـ وَمَن و هەرکەسێ يُضۡلِلِ -

ٱللَّهُ خودا (-گومڕای بکات) فَلَن ئەوەهەرگیز - تَجِدَ (-نا) دۆزیتەوە لَهُۥ لە سَبِيلٗا ڕێگایەکی (-هیدایەت و ڕزگاری) (١٤٣)

يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی ٱلَّذِينَ ئەوانەی ءَامَنُواْ بڕواتان هێناوە لَا تَتَّخِذُواْ مەگرن ٱلۡكَٰفِرِينَ کافرەکان أَوۡلِيَآءَ بە دۆست و پشتیوان مِن -

دُونِ جگە (-لە) ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ بڕوادارەکان أَتُرِيدُونَ ئایا دەتانەوێ أَن کە تَجۡعَلُواْ دابنێن لِلَّهِ بۆ خودای عَلَيۡكُمۡ لەسەرتان

سُلۡطَٰنٗا بەڵگەیەکی مُّبِينًا دیار وئاشکرا (بۆ سزادانتان) (١٤٤) إِنَّ بەدڵنیایی ٱلۡمُنَٰفِقِينَ دوو ڕووەکان فِي لە ٱلدَّرۡكِ تێکەوتەی

ٱلۡأَسۡفَلِ هەرە نزمن مِنَ لە ٱلنَّارِ ئاگر وَلَن وهەرگیز - تَجِدَ (-نا) دۆزیتەوە لَهُمۡ بۆیان نَصِيرًا پشتیوان و سەرخەرێک (١٤٥)

إِلَّا مەگەر ٱلَّذِينَ ئەوانەی تَابُواْ پەشیمان بوونەوە و گەڕانەوە (بۆ ئیمان) وَأَصۡلَحُواْ و چاک بوون و چاکسازیانکرد

وَٱعۡتَصَمُواْ و توونە خۆیان پابەندکرد بِٱللَّهِ بەخودا وَأَخۡلَصُواْ و ئیخلاصی ونیەت پاکیانکرد دِينَهُمۡ لەدین و ملکەچیان لِلَّهِ بۆ خودا

فَأُوْلَٰٓئِكَ ئەوە ئەوان مَعَ لەگەڵ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ بڕوادارەکانن وَسَوۡفَ و لەداهاتوو يُؤۡتِ - ٱللَّهُ خودا

ٱلۡمُؤۡمِنِينَ بە بڕوادارەکان (-دەبەخشێ) أَجۡرًا پاداشت و دەستحەقێکی عَظِيمًا زۆر گەورە و مەزن (١٤٦) مَّا چی يَفۡعَلُ دەکات

ٱللَّهُ خودا بِعَذَابِكُمۡ بە عەزاب و سزادانی ئێوە إِن ئەگەر شَكَرۡتُمۡ سوپاسگوزی بکەن وَءَامَنتُمۡ و بڕوا بهێنن وَكَانَ و هەمیشە

ٱللَّهُ خودا شَاكِرًا زۆر سوپاسگوزاری عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگادارە (١٤٧) لَّا - يُحِبُّ حەز (-نا) کات ٱللَّهُ خودا

ٱلۡجَهۡرَ (لە) دەرخستن و ئاشکراکردنی بِٱلسُّوٓءِ خراپە و ناخۆشی مِنَ لە ٱلۡقَوۡلِ گوفتار إِلَّا مەگەر مَن کەسێک

ظُلِمَ ستەمی لێکرابێت وَكَانَ و هەمیشە- ٱللَّهُ خودا سَمِيعًا تەواو بیسەری عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگادار (-بووە) (١٤٨) إِن ئەگەر

تُبۡدُواْ ئاشکرابکەن خَيۡرًا چاکە و خێر (ێک) أَوۡ یان تُخۡفُوهُ بیشارنەوە أَوۡ یان تَعۡفُواْ خۆش ببن عَن لە سُوٓءٍ خراپەیەک

فَإِنَّ ئەوە بێگومان ٱللَّهَ خودا كَانَ هەمیشە- عَفُوًّا تەواو لێبوردەی قَدِيرًا تەواو بەتوانا (-بووە) (١٤٩) إِنَّ بەدڵنیایی

ٱلَّذِينَ ئەوانەی يَكۡفُرُونَ کوفر دەکەن بِٱللَّهِ بەخودا وَرُسُلِهِۦ و پێغەمبەرانی وَيُرِيدُونَ و دەیانەوێت أَن کە

يُفَرِّقُواْ جیاوازی بکەنە بَيۡنَ نێوان ٱللَّهِ خودا وَرُسُلِهِۦ و پێغەمبەرەکانی وَيَقُولُونَ و دەڵێن نُؤۡمِنُ بڕوادێنین بِبَعۡضٍ بە هەندێک

وَنَكۡفُرُ و باوەڕناکەین و کوفردەکەین بِبَعۡضٍ بە هەندێک وَيُرِيدُونَ و دەیانەوێت أَن کە يَتَّخِذُواْ - بَيۡنَ لە نێوان ذَٰلِكَ ئەوانە

سَبِيلًا ڕێگاکەیان (-بگرنەبەر) (١٥٠) أُوْلَٰٓئِكَ ئەوان هُمُ هەرخۆیانن ٱلۡكَٰفِرُونَ کافر و بێبڕوای حَقًّا هەق و ڕاستی

وَأَعۡتَدۡنَا و ئامادەمانکردوە لِلۡكَٰفِرِينَ بۆ بێبڕوا و کافرەکان عَذَابًا عەزاب و ئەشکەنجەیەکی مُّهِينًا ڕیسواکەر (١٥١)

وَ ٱلَّذِينَ ئەو (کەس) انەی ءَامَنُواْ بڕوایان هێناوە بِٱللَّهِ بەخودا وَرُسُلِهِۦ و پێغەمبەرانی وَلَمۡ يُفَرِّقُواْ و جیاوازیان دانەناوە بَيۡنَ نێوان

أَحَدٍ یەکێک مِّنۡهُمۡ لەوان أُوْلَٰٓئِكَ ئەوە ئەوان سَوۡفَ بەدڵنیایی لەداهاتوو يُؤۡتِيهِمۡ (خودا) پێیان دەدات أُجُورَهُمۡ پاداشتەکانیان

وَكَانَ و هەمیشە- ٱللَّهُ خودا غَفُورًا ئەوپەڕی لێبوردەی رَّحِيمًا ئەوپەڕی بەبەزەیی (-بووە) (١٥٢) يَسۡـَٔلُكَ پرسیارت لێدەکەن

أَهۡلُ خاوەنی ٱلۡكِتَٰبِ کیتاب أَن کە تُنَزِّلَ دابەزێنی عَلَيۡهِمۡ لەسەریان كِتَٰبًا کیتابێک مِّنَ لە ٱلسَّمَآءِ ئاسمانەوە

فَقَدۡ ئەوە بەدڵنیایی سَأَلُوا داوایانکرد لە مُوسَىٰٓ (پێغەمبەر) موسا أَكۡبَرَ شتێکی گەورەتر مِن لە ذَٰلِكَ ئەوە فَقَالُوٓاْ ئەوەبوو گوتیان

أَرِنَا - ٱللَّهَ خودامان (-پیشان بدە) جَهۡرَةٗ بەدیاری و ئاشکرایی فَأَخَذَتۡهُمُ جا گرتی وراپێچیکرن ٱلصَّٰعِقَةُ بروسکە گەورەکە

بِظُلۡمِهِمۡۚ بە زوڵم و ستەمی خۆیان ثُمَّ پاشان ٱتَّخَذُواْ - ٱلۡعِجۡلَ مانگاکەیان (-هەڵگرت و دیاریکرد وەک پەرستراوێک) مِنۢ لە بَعۡدِ دوای

مَا جَآءَتۡهُمُ ئەوەی کە بۆیان هات ٱلۡبَيِّنَٰتُ بەڵگە دیار و ئاشکراکان فَعَفَوۡنَا پاشان خۆشبووین عَن لە ذَٰلِكَۚ ئەوە

وَءَاتَيۡنَا و دامان بە مُوسَىٰ مووسا سُلۡطَٰنٗا بەڵگە و دەسەڵاتێکی مُّبِينٗا دیار و ئاشکرا (١٥٣) وَرَفَعۡنَا و بەرزمانکردەوە

فَوۡقَهُمُ بۆ سەر سەریان ٱلطُّورَ کێوی طوورِ بِمِيثَٰقِهِمۡ بە بەڵێن و پەیمانیان وَقُلۡنَا و وتمان لَهُمُ پێیان ٱدۡخُلُواْ بڕۆنە ناو

ٱلۡبَابَ دەرگاکە سُجَّدٗا بەدەم کڕنۆشەوە وَقُلۡنَا و وتمان لَهُمۡ پێیان لَا تَعۡدُواْ دەستدرێژی و سنووربەزێنی مەکەن فِي لە

ٱلسَّبۡتِ ڕۆژی شەممە وَأَخَذۡنَا و وەرمانگرت مِنۡهُم لەوان مِّيثَٰقًا پەیمان و بەڵێنێکی غَلِيظٗا زۆر (توند) (١٥٤) فَبِمَا جا بەهۆی

نَقۡضِهِم شکاندنیان بۆ مِّيثَٰقَهُمۡ وادە و بەڵێن و پەیمانیان وَكُفۡرِهِم و کوفرکردنیان بِـَٔايَٰتِ بە ئایەتەکانی ٱللَّهِ خودا

وَقَتۡلِهِمُ و کوشتنیان بۆ ٱلۡأَنۢبِيَآءَ پێغەمبەران بِغَيۡرِ بەبێ حَقّٖ هەق و ڕەوایی وَقَوۡلِهِمۡ و گوتنیان قُلُوبُنَا دڵەکانمان

غُلۡفُۢۚ پەردەپۆشکراوە بَلۡ بەڵکو طَبَعَ - ٱللَّهُ خودا (-مۆرو خەتمی ناوە) عَلَيۡهَا لەسەری بِكُفۡرِهِمۡ بەهۆی کوفری خۆیان

فَلَا يُؤۡمِنُونَ جا بڕوا ناهێنن إِلَّا مەگەر قَلِيلٗا کەمێک (١٥٥) وَبِكُفۡرِهِمۡ و بەهۆی کوفری خۆیان وَقَوۡلِهِمۡ و گوتنیان

عَلَىٰ لەسەر مَرۡيَمَ مەریەم بُهۡتَٰنًا بوختانێکی عَظِيمٗا گەورە (١٥٦) وَقَوۡلِهِمۡ و گوتنیان إِنَّا بەڕاستی ئێمە قَتَلۡنَا کوشتمان

ٱلۡمَسِيحَ مەسیح عِيسَى عیسا ٱبۡنَ کوڕی مَرۡيَمَ مەریەم رَسُولَ پەیامبەرێک ٱللَّهِ خودا وَمَا ئەوەی قَتَلُوهُ قَتَلُوه وَمَا ئەوەی

صَلَبُوهُ صَلَبُوه وَلَٰكِن بەڵام شُبِّهَ شُبِّه لَهُمۡۚ بۆیان وَإِنَّ و بەدڵنیایی ٱلَّذِينَ ئەوانەی ٱخۡتَلَفُواْ آخۡتَلَفُواْ فِيهِ تیایدا لَفِي بەڕاستی لە

شَكّٖ گومان و ڕاڕایی مِّنۡهُۚ مِّنْه مَا لَهُم بۆیان ، بۆئەوان بِهِۦ پێی مِنۡ لە عِلۡمٍ زانست و زانیارییەک إِلَّا الا ٱتِّبَاعَ آتِّبَاع

ٱلظَّنِّۚ گومان وَمَا ئەوەی قَتَلُوهُ قَتَلُوه يَقِينَۢا يَقِينۢا (١٥٧) بَل بەڵکو رَّفَعَهُ رَّفَعَه ٱللَّهُ خودا إِلَيۡهِۚ بۆی وَكَانَ و هەمیشە

ٱللَّهُ خودا عَزِيزًا بالا و بەهێز حَكِيمًا تەواو کاربەجێ (یە) (١٥٨) وَإِن و نیە مِّنۡ لە أَهۡلِ خاوەنی ٱلۡكِتَٰبِ کیتاب إِلَّا الا

لَيُؤۡمِنَنَّ لَيُؤۡمِنَن بِهِۦ پێی قَبۡلَ پێش مَوۡتِهِۦ مَوْتِه وَيَوۡمَ و ڕۆژی

ٱلۡقِيَٰمَةِ قیامەت (هەلسانەوە لەگۆڕەکان و بەپاوەستان لە مەیدانی مەحشەر) يَكُونُ دەبێ عَلَيۡهِمۡ لەسەریان شَهِيدًا شایەت (١٥٩)

فَبِظُلۡمٖ فَبِظُلْم مِّنَ لە ٱلَّذِينَ ئەوانەی هَادُواْ بوونە جوولەکە حَرَّمۡنَا قەدەغە و حەرامانکرد عَلَيۡهِمۡ لەسەریان طَيِّبَٰتٍ چاک و پاکی

أُحِلَّتۡ أُحِلَّت لَهُمۡ بۆیان وَبِصَدِّهِمۡ و بِصَدِّهِم عَن لە سَبِيلِ ڕێگای ٱللَّهِ خودا كَثِيرًا زۆر (١٦٠) وَأَخۡذِهِمُ و أَخْذِهِم

ٱلرِّبَوٰاْ ٱلرِّبَوٰاْ وَقَدۡ و بەدڵنیایی نُهُواْ قەدەغەکرابوو عَنۡهُ لێیان وَأَكۡلِهِمۡ و أَكْلِهِم أَمۡوَٰلَ ماڵ و سامان ٱلنَّاسِ خەلک

بِٱلۡبَٰطِلِۚ بە پرو پووچی و ناحەق وَأَعۡتَدۡنَا و ئامادەمانکردوە لِلۡكَٰفِرِينَ بۆ بێبڕوا و کافرەکان مِنۡهُمۡ لەوان

عَذَابًا عەزاب و ئەشکەنجەیەکی أَلِيمًا زۆر بە ئازار (١٦١) لَّٰكِنِ لَّكِن ٱلرَّٰسِخُونَ ٱلرَّسِخُون فِي لەناو ٱلۡعِلۡمِ زانین و زانستی تەواو

مِنۡهُمۡ لەوان وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ و ٱلْمُؤْمِنُون يُؤۡمِنُونَ بڕوا دێنن بِمَآ بەوەی أُنزِلَ دابەزێنراوە إِلَيۡكَ بۆتۆ وَمَآ و ما أُنزِلَ دابەزێنراوە

مِن لە قَبۡلِكَۚ پێش تۆ وَٱلۡمُقِيمِينَ و ٱلْمُقِيمِين ٱلصَّلَوٰةَۚ نوێژ وَٱلۡمُؤۡتُونَ و ٱلْمُؤْتُون ٱلزَّكَوٰةَ زەکات (پاککاری و برەودان)

وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ و ٱلْمُؤْمِنُون بِٱللَّهِ بەخودا وَٱلۡيَوۡمِ و ڕۆژی ٱلۡأٓخِرِ دووایی أُوْلَٰٓئِكَ ئەوان سَنُؤۡتِيهِمۡ سَنُؤْتِيهِم أَجۡرًا پاداشت و دەستحەق

عَظِيمًا زۆر گەورە و مەزن (١٦٢) إِنَّآ بێگومان ئێمە أَوۡحَيۡنَآ سروش و نیگامانکرد إِلَيۡكَ بۆتۆ كَمَآ هەروەک

أَوۡحَيۡنَآ سروش و نیگامانکرد إِلَىٰ بۆ ، بۆلای نُوحٖ (پێغەمبەر) نووح وَٱلنَّبِيِّـۧنَ و پێغەمبەران مِنۢ لە بَعۡدِهِۦۚ دوای ئەو

وَأَوۡحَيۡنَآ و سروش و نیگامانکرد إِلَىٰٓ بۆ لای ، بەرەو إِبۡرَٰهِيمَ (پێغەمبەر) ئیبراهیم وَإِسۡمَٰعِيلَ و ئیسماعیل

وَإِسۡحَٰقَ و ئیسحاق (ناوی پێغەمبەرێکە) وَيَعۡقُوبَ و یەعقوب (ناوی پێغەمبەرێکە) وَٱلۡأَسۡبَاطِ و ٱلْأَسْبَاط وَعِيسَىٰ و عیسا

وَأَيُّوبَ و ئەییوب وَيُونُسَ و یوونس وَهَٰرُونَ و هاروون وَسُلَيۡمَٰنَۚ سولەیمان وَءَاتَيۡنَا و دامان بە دَاوُۥدَ داوود زَبُورًا زَبُورًا

(١٦٣) وَرُسُلٗا و پەیامبەرانێک قَدۡ بەدڵنیایی قَصَصۡنَٰهُمۡ قَصَصْنَٰهُم عَلَيۡكَ لەسەرت ، بەسەرت ، لۆسەرت مِن لە قَبۡلُ پێشا

وَرُسُلًا و پەیامبەرانێک لَّمۡ لم نَقۡصُصۡهُمۡ نَقۡصُصۡهُم عَلَيۡكَ بەسەرت ، لەسەرت ، بۆ سەرت وَكَلَّمَ و قسەی کرد ٱللَّهُ خودا

مُوسَىٰ مووسا تَكۡلِيمٗا تَكۡلِيمٗا (١٦٤) رُّسُلٗا رُسُلٗا مُّبَشِّرِينَ مُّبَشِّرِين وَمُنذِرِينَ و ترسێنەرن لِئَلَّا لِئَلَّا يَكُونَ يَكُون

لِلنَّاسِ بۆ خەلک عَلَى لەسەر ٱللَّهِ خودا حُجَّةُۢ حُجَّةٌ بَعۡدَ لەدوای ٱلرُّسُلِۚ پێغەمبەران وَكَانَ و هەمیشە ٱللَّهُ خودا

عَزِيزًا بالا و بەهێز حَكِيمٗا تەواو کاربەجێ (یە) (١٦٥) لَّٰكِنِ لَّكِن ٱللَّهُ خودا يَشۡهَدُ شایەتی بدا بِمَآ بەوەی أَنزَلَ دایبەزاند

إِلَيۡكَۖ بۆتۆ أَنزَلَهُۥ أَنزَلَه بِعِلۡمِهِۦۖ بە زانین و زانستی ئەو وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ فریشتەکان يَشۡهَدُونَۚ شایەت دەدەن وَكَفَىٰ و بەسسە

بِٱللَّهِ بەخودا شَهِيدًا شایەت و ئاگەدارە (١٦٦) إِنَّ بەدڵنیایی ٱلَّذِينَ ئەوانەی كَفَرُواْ کوفریانکرد و بێ بڕوابوون

وَصَدُّواْ و بەربەستیان دانا عَن لە سَبِيلِ ڕێگای ٱللَّهِ خودا قَدۡ بەدڵنیایی ضَلُّواْ گومڕابوون ضَلَٰلَۢا گومڕاییەکی بَعِيدًا بَعِيدًا

(١٦٧) إِنَّ بەدڵنیایی ٱلَّذِينَ ئەوانەی كَفَرُواْ کوفریانکرد و بێ بڕوابوون وَظَلَمُواْ ستەمکاریانکرد لَمۡ يَكُنِ هەرگیز نەبووە

ٱللَّهُ خودا لِيَغۡفِرَ لِيَغۡفِر لَهُمۡ بۆیان وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ و لَالِيَهۡدِيَهُم طَرِيقًا طَرِيقًا (١٦٨) إِلَّا الا طَرِيقَ طَرِيق جَهَنَّمَ دۆزەخ

خَٰلِدِينَ هەتاهەتایێ ماوەن فِيهَآ تیایدا أَبَدٗاۚ بەنەبڕاوەیی وَكَانَ و پێشان ، هەمیشە ذَٰلِكَ ئەویان عَلَى بۆ ٱللَّهِ خودا

يَسِيرٗا زۆرئاسانە (١٦٩) يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی ٱلنَّاسُ خەلکینە قَدۡ بەدڵنیایی جَآءَكُمُ هات بۆ ئێوە ٱلرَّسُولُ پێغەمبەر

بِٱلۡحَقِّ بە حەق و ڕاستی و ڕەوایی مِن لە رَّبِّكُمۡ پەروەردیگارتان فَـَٔامِنُواْ جا بڕوا بێنن خَيۡرٗا چاکە و خێر (ێک) لَّكُمۡۚ بۆ ئێوە

وَإِن و ئەگەر تَكۡفُرُواْ کوفر بکەن و بێ بڕوا بن فَإِنَّ جا ئەگەر لِلَّهِ بۆ خودایە مَا فِي لەناو ٱلسَّمَٰوَٰتِ ئاسمانەکان

وَٱلۡأَرۡضِۚ و زەوی وَكَانَ و هەمیشە ٱللَّهُ خودا عَلِيمًا تەواو زانا و ئاگادار حَكِيمٗا تەواو کاربەجێ (یە) (١٧٠)

يَٰٓأَهۡلَ هۆ خاوەنی ٱلۡكِتَٰبِ نوسراو و کیتابە ئاسمانەکان لَا تَغۡلُواْ لَاتَغۡلُواْ فِي لەناو دِينِكُمۡ دِينِكُم وَلَا تَقُولُواْ و مەڵێن عَلَى لەسەر

ٱللَّهِ خودا إِلَّا الا ٱلۡحَقَّۚ هەق و ڕاستی إِنَّمَا لەڕاستیدا تەنها ٱلۡمَسِيحُ مەسیح عِيسَى عیسا ٱبۡنُ کوڕی مَرۡيَمَ مەریەم

رَسُولُ پەیامبەری ٱللَّهِ خودا وَكَلِمَتُهُۥٓ و وتەی ئەوە أَلۡقَىٰهَآ هەڵیدا إِلَىٰ بۆ مَرۡيَمَ مەریەم وَرُوحٞ و ڕوحێکە مِّنۡهُۖ لەلایەنی وی

فَـَٔامِنُوا جا بڕوا بێنن بِٱللَّهِ بەخودا وَرُسُلِهِۦ و پێغەمبەرەکانی وَلَاتَقُولُوا و مەڵێن ثَلَٰثَةٌ سێ یە ٱنتَهُوا کۆتایی پێبهێنن خَيۡرًا چاکترە

لَّكُمۡ بۆ ئێوە إِنَّمَا لەڕاستیدا- ٱللَّهُ الله إِلَٰهٌ (-هەر تەنها) خودا و پەرستراوێکی وَٰحِدٌ تاک و تەنهایە سُبۡحَٰنَهُۥٓ پاکی و بێگەردی بۆئەو

أَن لەوەی کە يَكُونَ بێ لَهُۥ بۆ وی وَلَدٌ کوڕێک لَّهُۥ هی ئەوە مَا فِي هەرچی لە ٱلسَّمَٰوَٰتِ ئاسمانەکان وَمَا هەرچی فِي لەناو

ٱلۡأَرۡضِ زەوی دایە وَكَفَىٰ و بەسسە بِٱللَّهِ کەخودا وَكِيلًا چاودێر و مشورخۆر (بێت) (١٧١) لَّن يَسۡتَنكِفَ خۆبەگەورەنازانێ

ٱلۡمَسِيحُ عیسای مەسیح أَن کە يَكُونَ - عَبۡدًا هەر تەنها بەندەیەک (-بێت) لِّلَّهِ بۆ خودا وَلَاٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ و نە فریشتە

ٱلۡمُقَرَّبُونَ نزیککراوەکان یش وَمَن و هەرکەسێ يَسۡتَنكِفۡ خۆی پێبچووک بێت عَنۡ لە عِبَادَتِهِۦ عیبادەتکردنی

وَيَسۡتَكۡبِرۡ و خۆ بەگەورەدابنێ فَسَيَحۡشُرُهُمۡ ئەوە کۆیان دەکاتەوە إِلَيۡهِ بۆ لای خۆی جَمِيعًا هەر هەموویان (١٧٢)

فَأَمَّا جاهەرچی ٱلَّذِينَ ئەو (کەس) انەن ءَامَنُوا کە بڕوایان هێنا وە وَعَمِلُوا و کردوویانە ٱلصَّٰلِحَٰتِ کارو کردەوە چاکەکان

فَيُوَفِّيهِمۡ ئەوە بە تەواوی پێیان دەداتەوە أُجُورَهُمۡ پاداشتەکانیان وَيَزِيدُهُم و زیاتریشیان دەداتێ مِّن لە

فَضۡلِهِۦ زێدە بەخششی خۆی وَأَمَّا و هەرچی ٱلَّذِينَ ئەوانەن ٱسۡتَنكَفُوا (پەرستنی خودایان) پێ بچوکی بوو

وَٱسۡتَكۡبَرُوا و خۆیان بەگەورەدادەنا (لەڕاست پەرستنی) فَيُعَذِّبُهُمۡ ئەوە (خودا) عەزاب و ئەشکەنجەیان دەدات

عَذَابًا عەزاب و ئەشکەنجەیەکی أَلِيمًا زۆر بە ئازار وَلَايَجِدُونَ و نادۆزنەوە لَهُم بۆخۆیان مِّن لە دُونِ غەیری ٱللَّهِ خودا

وَلِيًّا دۆست و پشتیوانێک وَلَانَصِيرًا و نە سەرخەرێکیش (١٧٣) يَٰٓأَيُّهَا هۆ ئەی ٱلنَّاسُ خەلکینە قَدۡ بەدڵنیایی

جَآءَكُم بۆتان هات بُرۡهَٰنٌ بەڵگەیەکی دیار و ئاشکرا مِّن لە رَّبِّكُمۡ پەروەردیگارتانەوە وَأَنزَلۡنَآ و دامانبەزاند إِلَيۡكُمۡ بۆتان

نُورًا نوور و ڕۆناکییەکی مُّبِينًا دیار و ئاشکرا (١٧٤) فَأَمَّا جا هەرچی ٱلَّذِينَ ئەو (کەس) انەی ءَامَنُوا بڕوایان هێنا

بِٱللَّهِ بەخودا وَٱعۡتَصَمُوا و پشتیان بەست و پابەند بوون بِهِۦ پێی فَسَيُدۡخِلُهُمۡ ئەوە دەیانخاتە فِي ناو رَحۡمَةٍ بەزەیی و میهرەبانیەک

مِّنۡهُ لەلایەنی خۆیەوە وَفَضۡلٍ لەگەڵ زێدەچاکەیەک وَيَهۡدِيهِمۡ و ڕێنمونیان دەکات إِلَيۡهِ بۆ لای خۆی صِرَٰطًا بە شاڕێگاییکی

مُّسۡتَقِيمٗا ڕاست و ڕەوان (١٧٥) يَسۡتَفۡتُونَكَ داوای فەتواو و وەڵامی شەرعیت لێدەکەن قُلِ بڵێ ٱللَّهُ خودا

يُفۡتِيكُمۡ وەڵامی پرسیاری شەرعیتان دەداتەوە فِي دەربارەی ٱلۡكَلَٰلَةِۚ کەلالە إِنِ ئەگەر ٱمۡرُؤٌاْ کەسێک هَلَكَ لەناوچوو لَيۡسَ نەبوو

لَهُۥ لۆوی وَلَدٞ مناڵێک وَلَهُۥٓ و هەیبوو أُخۡتٞ خوشکێک فَلَهَا ئەوە بۆ (خوشکەکە) ی هەیە نِصۡفُ نیوەی

مَا تَرَكَۚ ئەوەی (بەمیرات) بەجێی هێشتوە وَهُوَ و ئەو (کەسە) ە يَرِثُهَآ دەبێتە میراتگری (خوشکەکە) إِن ئەگەر لَّمۡ نە يَكُن بوو

لَّهَا بۆ (خوشکەکە) ی وَلَدٞۚ (هیچ) مناڵێک فَإِن جا ئەگەر كَانَتَا (خوشکەکان) - ٱثۡنَتَيۡنِ دووان (-بوون) فَلَهُمَا ئەوە بۆیان هەیە

ٱلثُّلُثَانِ دوولەسەر سێ مِمَّا لەوەی تَرَكَۚ بەجێی هێشتوە (بە میرات) وَإِن و ئەگەر كَانُوٓاْ ئەوان- إِخۡوَةٗ براو خوشک (-بوون)

رِّجَالٗا پیاوانێک وَنِسَآءٗ و ئافرەتانێک فَلِلذَّكَرِ ئەوە بۆ نێرینە هەیە مِثۡلُ وەک حَظِّ بەشی ٱلۡأُنثَيَيۡنِۗ دوو مێیینە يُبَيِّنُ -

ٱللَّهُ خودا (ڕۆن و دیاردەکات) لَكُمۡ بۆتان أَن نەکا تَضِلُّواْۗ لەحەق لابدەن و گومڕابن وَٱللَّهُ و خودا بِكُلِّ بە هەموو شَيۡءٍ شتێ

عَلِيمُۢ تەواو زانایە (١٧٦)